

ek

ték az összes brato-
sre visszaérve refe-
mire Reiff mérnö-
ék. Itt kijelentete,
lépését nagyon saj-
bizottság rendeke-
bizottság által el-
sételték és vasárnap
vizsgálni azok tar-

Parisiannu rendőr-
sa után Urleteanu
st, aki a Skoda-
áll. Zaharov el-
mérnököt, igaz-e
cég pénztárnoká-
dott, hogy sokba
getés. Hogy Maniu
asárlására 20 mil-
aszpárt székházá-
50 milliót adott.
hogy a pénztáros
ami ilyesmit, azon
megbizhatatlan em-
lását nem tudta
azzal fejezte be
aida és Mardares-
alkalmazta Ze-
dél, hogy a kijára

**Tartóztatás
övidőzések**

2. A tráciai zsidó-
a belügyminiszter
el és ennek alap-
bert letartóztatnak.
elfüggesztették ál-

**nyják az összes
terencia kapuit**

Az Echo de Paris
elési konferencia
on, Baldwin, Si-
döntötték. A kon-
zeptemberben ül-
ben, ha eredményt
az év végéig, ugy-
ncia kapuit végle

**ny repülőtereket
z óceánon**

12. Az amerikai
lmas tervet ta-
z repülőtereket
óceánon. Számos
enek a Bernu-
etek között, ami
ceánon keresztül
aerodromokat az
ánáznak ki, de
repülők használ-

TIKA

tikai szabosztá-
a következő tu-
endezők részére
sal Stánára. —
al a kiesfékvésű
Belis-Fantinelá-
bl egy a weeken
stáknak megfe-
zésükre Mind-
lehet a Cal, Vie-
helyiségben esü-
este fél 8 és fél

és Lupulaczi M.
Baron L. Pop
77.

Taxa postálá
plátó in num.
No. 224713-929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop
77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lei. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre
félévre 12, egészévre 20 dollar. H
détések díjazásáa szerint. Az „I
KELET” az erdélyi és bannag.
asidóság egyetlen napilapja. Cik-
keink ntányomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

nássetter Róbert

BUDAPEST

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

A. M. N. MUZEUM

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.
Készségek
megörnési és viassaklédésit nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Márton
Ernő. Felelős szerkesztő Jánosi
Ferenc. Bukaresti szerkesztő Háb-
ségi Ernő, Str. Matei Mila 8.

Ara 5 lej

Szombat, 1934 július 14.

5694. ÉV
AB 2.

XVII. ÉVF.
155. SZÁM.

A pártok egymás között

A román politikai pártokban dühöng a belső béke. A nemzeti parasztpárt nap-nap után szolgálhatja a pártvezetők közötti ellen-
tétet újabb „fejeményei”-t. Kezdetben a
párt eserbent hagyta Maniut és Vaida mö-
gé állott. A Lupu-val történt fuzió után
mintha a badacsonyi remete került volna
a pártélet előterébe. Ujabbán Bukarestből
jelentik, hogy Mihailache és Vaida között
teljes megegyezés jött létre.
Maniu pedig ismét visszavonul magá-
nyába.

A liberális pártnak Dinu Brătianu
nem tudja érvényesíteni pártvezéri jo-
gait Tatarescu miniszterelnökkel szem-
ben, miközben Anghelescu dr. ma sem
tudja, hogy miért volt csak két napig bir-
tekosa a miniszterelnöki fűrcának.

A kis pártok számszerűleg annyira je-
lentéktelenek, hogy fizikailag lehetetlen
közöttük a belső egyenlenség. Eppen
ezért a kispártok bíznak és remélnek.
Avereseu szerint egy hónap sem fog le-
peregni az idő óráján és... Goga viszont
diszkrétan közölte híveivel, hogy karls-
badi kuráját ezidén hamarabb kell meg-
kezdnie, mert...

A demokratikus pártok kiabálnak a
diktatúra ellen és egymást marengolják.
A diktatórikus pártok készülnek a hata-
lomra.

Nagyon jól tudjuk — a belső vizályok
éppugy, mint a hatalmi készülődések egé-
zen személyi természetűek. Nem az ideo-
ológián kapnak hajba az első és a szemé-
lyes érvényesülést akarják elérni az útbí-
nik. Az is nyilvánvaló, hogy ezt az ab-
normis helyzetet csak ami egészen spe-
ciális közéleti viszonyaink alakíthatják
ki.

De akárhogyan is legyen, talán a de-
mokratikus hitvallás mégis kötelező ta-
lán a nagy pártokat arra, hogy függesz-
szen fel, vagy szüntessék meg végül belső
háborúságukat? A derék polgár, aki
évenként egyszer rájuk szavaz, de egész
éven át fizeti az adót, talán még sem /ar-
tozik sorozatosan ráfizetni a legfantasz-
tikusabb és legwahaladosabb politikai me-
goldásokra, mert az állítólagos az ő érde-
keit védő „komoly” pártok képtelenek fel
készülni a hálomra?

Schleicher tábornok sírja

Georges Blun, a Journal munkatársa,
néhány kartársával együtt felkereste a
lichterfeldi temetőben Schleicher tábor-
noknak és feleségének sírját.
Többek között ezt írja a szomorú látog-
atásról:

„Csak kétórát, hosszas és türelmes ke-
resés után — már majdnem lemondotunk
célnokról — sikerült végre felfedezniük
ha nem is a sírokat, de egyszerűen azt a
helyet, ahol Schleicher tábornok és sze-
renesen felesége földi maradványai pi-
hennek.

Ne gondolja senki, hogy könnyű azt a
helyet megtalálni.

Nem is ajánlanám senkinek, hogy a
temetőőrrel a volt kancellár sírja iránt
érdeklődjék.

Mert ez maga is elég, hogy gyanussá
válték az ember.

A temető látogatói különben vagy tény-
leg nem tudnak semmit, vagy úgy tesz-
nek, mintha nem tudnának, ami lényeg-
ileg ugyanaz.

Mikor egynehányukhoz kérdést intéz-
tünk a tábornok sírját illetően, előbb so-
káiig magyarázunk kellett, hogy kiesoda
is Schleicher tábornok.

Akkor adták az ostobát.

Mások viszont a kérdésre csak kime-
resztették a szemüket, szó nélkül meggyor-
sították lépteiket, nem feleltek és elsiet-
tek, mintha valami közvedlen veszedelem-
ből próbálnának szabadulni.

Végre egy barátságos őrájárású ut-
balgaztolt.

Balra az 1933-ban halálos szerencsétlen
sérülést szenvedő Posz pilóta sírköve
mellett megpillant az ember egy darab
földet, amelyen sirhantra semmi sem em-
lékeztet, amelyen még domb sem emelke-
dik.

**A német kormány a legnagyobb titokban meg-
kezdte az élelmiszerjegyek kinyomtatását**

**A külföldi lap tudósítók el-
hagyják Németországot,
ha Göbbels rágalmai miatt
nem kapnak elégtételt**

Hitler beszéde a birodalmi gyűlés ülésén.
Fehér Könyvet akar kiadni a német kormány
a június 30-iki eseményekről?

Megindult a tökeménekülés Németországból

Berlin, július 13. Amikor e sorok nap-
világot látnak, Hitler beszéde a birodalmi
gyűlés előtt már elhangzott. Bár a kancellár
beszéd hiteles szövegét, amikor e so-
rokat írjuk — tekintettel a birodalmi gyű-
lés ülésének késő esti összehívására —
nem közölhetjük, mégis nagyjában előre
lehet tudni, hogy lényegében mit tartalmaz.
máz.

Mindenekelőtt a tények letagadását
fogja tartalmazni s ezt a tömegmészár-
lást, amelyet június 30-án Hitler szemé-
lyesen és próbákja által végzett, az állam
legmagasabb érdekei védelmének fogja
deklarálni.

Ismételen meg fogja állapítani a kancellár
az, hogy vérengzéseit Németország
érdekeiben követte el, hogy legjobb barát-
ait, a nemzeti szocializmus eszméjének
intranzigens képviselőit azért kellett
gangszterek módjára legyilkolni, mert
veszélyezték azt a német egységet,

amely a világságban sohasem volt
meg s amelynek némlétezésére éppen
a legyilkolt nemzeti szocialista veze-
tők voltak a legkirívóbb példák.

Hitler beszédének tartalmát már az a
nyilatkozat is előre megvilágította, ame-
lyet a Gazeta del Popolo berlini munkatá-
rsának adott, akiknek a kancellár a kö-
vetkező kijelentéseket tette:

— A zendőknek a zendülés előtt számtalanszor figyelmeztettem hogy ne próbál-
janak külön utakra térni, mert az vagy a
német birodalom romlását, vagy a saját
romlásukat fogja okozni. Többször: figyel-
mezte ésem ellenére sem bírtam jözan
észre téríteni a kivételes hatalomra
vagyó elemeket, akiket öncéluságuk végre
is sírba döntött. Ha ezeknek a szeren-
csés elemeknek megkegyelmeztem volna,
ugy Németországot öltem volna meg. A
választás nem volt nehéz.

A kancellár ebben a nyilatkozatában
tehát azt ismeri be, hogy a nemzeti
szocializmus tömegű Németország
elleneségei voltak, éppugy, mint haj-
dan a marxisták és a zsidók.

Azt jelenti ez a nyilatkozat, hogy Német-
országban ma már csak egyetlen igaz
barátja van és az maga Hitler és néhány
még jó koncert mellett maradt pre-
riánus.

A bizalmi kérdés

Egyébként a birodalmi gyűlés péntek
esti ülését óriási érdeklődés előzte meg.
A külföldiek valóságos ostromot indító-
tak a belépőjegyekért és újabb külföldi
újságírók érkeztek tömegesen Berlinbe.
Hitler mellett Göring is hosszabb beszé-
det mond, amelyben szintén a június 30-
i eseményeket próbálja tisztára mosni.

Ezt a darabka földet mintegy tucat
szerény koszoru borítja.
Egyiken sines szalag, felírás. Olyan-
nak tűnnek, mintha éjjel, lopva tették
volna le őket.
„Itt van”, mormolják mögöttünk alig
hallhatóan.

Legparadoxabb és egyben legmulatsá-
gosabb jelente lesz az ülésnek az, amikor

Hitler a népképviselői alapon álló
kormányok szokása szerint a bizalmi
kérdést fogja felvetni a birodalmi
gyűlésen, amelyből a képviselők leg-
nagyobb része, tekintettel arra, hogy
legyilkolták őket nem lesz jelen.

Csak természetes, hogy a még meg-
maradt és életükért reszkető képviselők
bizalmat fognak szavazni Hitlernek. Ar-
ról főléseges beszélni, hogy a kizárólag
nemzeti szocialisták által álló képviselők,
az elcsapott rohamosziagosok, sem a
házigó német tömegek óriási bizalmat,
lanságát a kancellárral szemben nem nyí-
vánítják.

A külföldi lap tudósítók a legnagyobb
érdeklődéssel Hitler külpolitikai nyí-
latkozatót várják. Biztosra veszik,
hogy Hitler ezen az ülésen bizonyos
femtartással bejelenti Németország
visszátérését a Népszövetségbe.

A birodalmi gyűlés ülése nagyjában te-
hát egy rossziú komédia csupán, amely,
ha Németország tragikumá nem volna
olyan mély és megrendítő, bohózatnak is
tekinthető.

**A külföldi lap tudósítók állás
foglalása**

Göbbels nyilatkozata, amelyben a kül-
öldi lap tudósítók munkáját rágalmozó
hadjáratnak minősítette, mélységes fel-
háborodást kellett a külföldi újságírók
közében. Ezt a felháborodást fokozza Hit-
ler nyilatkozata, amelyet ugyancsak a Ga-
zeta del Popolo berlini munkatársának
tett a külföldi sajtó igazmondásáról. Hit-
ler azt mondotta, hogy a külföldi lapok-
ban megjelen és a tényeket regisztráló
udósítások szemenszedett hazugságok,
amelyeknek célzatát nem lehet félre-
értetni.

Eppen ezért a Berlinben élő külföldi
sajtótudósítók és a német kormány
között tovább tart a feszült viszony.
Ugy hírlük, hogy az újságírók elégté-
tetet követelnek Göbbels és Hitler
kijelentései miatt a birodalmi kor-
mánytól, amelynek elmaradása ese-
tén el akarják hagyni Németország
területét.

A német kormánynak állítólag az a
szándéka, hogy Fehér könyvet ad ki,
amelyben a rohamosziagosk vezetőinek lá-
zadására vonatkozó összes részleteket és
adatokat a nyilvánosság elé bocsátja.

A német viszonyokra élénk világot vet
a Nation Beige c. mű brüsszeli lap, jelen-
tése, mely arról számol be, hogy Berlin-
ben a külföldi cévzák készlete folytono-
sodik.

Két öreg hölgy lépett hozzánk, de a
hogy észreveszik, hogy nézzük őket, gyor-
san elsietnek, félve a felismertéstől...
Ime: így tulajozzák a németországi ese-
mények borzalmaát.
Ime: a szemenszedett hazugságoknak
egyik égbeklító dokumentuma!

VILÁG TÜKRÉ

Kié az angol főváros?

A sors iróniája, hogy London területe,
amelyen ezidőszert szocialista városi
tanács uralkodik, több mint felérésben
nagyfőkének tulajdona. A brit főváros
lakosságának száma ma mintegy kilen-
millió de csak negyvenezer embernek van
ingatlanja. A londoni gróftanács (London
County Council) az évek során sok telket
vásárolt magánkézből. Ezeket főképpen
bérházakat és középületeket emeltek. Így
ma a grófi tanács a legnagyobb londoni
telektulajdonos. Rajakivül azonban hat-
ryole herceg és lord is szerepel a leg-
nagyobb birtokosok sorában, akik együt-
tesen London területének csaknem a felét
birják.

A leggazdagabb közöttük kétségkívül a
westmíns erj herceg. Néhány évvel eze-
előtt ugyszólván még az egész Westend;
vagyis a Hyde-park, a Viktória pályá-
udvar és a Themze-part közötti ekerülő
városrész az ő tulajdona volt. Ingatlanai-
nak értékét öt évvel ezelőtt tizenöt mil-
liárd lejnél többre becsülték. Akkoriban
eladta telkeinek egy részét, de a grófi ta-
nács után még ma is ő a legnagyobb lon-
doni telektulajdonos. Több ekeelő város-
rész száz és száz hektár területet (Mayfair
Belgravia) még ma is az övé. Vagyoná
mesébe álló hasznó-hajt. Nemrégiben,
amidőn a Park Lane régi palotái közül
egynehányat lebontottak, hogy helyükre
modera bérházakat és luxusállodákat
építsenek, a vállalkozóknak meg kellett
szerezniök a herceg hozzájárulását. A
hozzájárulás persze súlyos pénzekbe ke-
rült.

A wes minsteri herceg után lord Port-
man London leggazdagabb telektulaj-
donosa. Igaz, hogy az ingatlanainak nagy
részét ő is eladta a háború után, de ma-
radt neki még vagy 270 hektárja. Telkei
a Grosvenor Square körül terülnek el.
Ezen a vidéken állanak a külföldi követ-
ségek palotái. Egy másik, még londoni
fogalmak szerint is igen gazdag londoni
telektulajdonos lord Howard de Walden.
Pár évvel ezelőtt még övé volt az egész
Oxfor Street, ma azonban már csak a fél
Oxfor Streetet nevezheti tulajdonának.
Megmaradt vagyona még mindig évi 12
millió jövedelmet biztosít számára. Szép
vagyon van az Earl of Cadogan-nak is;
egész Chelsea az övé. Van azután még
öt-hat telekmágnás, kik közül Sir John El-
lermann, a minap elhunyt sokszoros mil-
liomos volt a leggazdagabb. Vagyonát
leginkább annak köszönhetette, hogy az
utóbbi években minden eladó telke-
vásárolt.

Ezeknek a hatalmas vagyonoknak gyak-
ran igen érdekes eredetük van. A west-
minsteri herceg például annak köszönheti
hatalmas birtokát, hogy egyik öse Erzsé-
bet királyné idején egy egész egyszerű
Miss Davis vette feleségül. Ennek a fiatal
asszonynak London határában volt egy
kis földje. Ennek a területén áll ma Lon-
don legelőkelőbb városrésze, a Westend.
A boldogult Miss Davis földcsékjének
mai értéke Erzsébet királyné idejében
elég lett volna egész Anglia megvétele.
Hasonló véletlennek köszönhető a
Portmanok is mesés gazdagságukat. Az
ő családjuk történetében a csodatevő tün-
dér szerepét egy — számár játszotta. Ké-
száz évvel ezelőtt ugyanis a maj lord
Portman öse súlyos betegségben szenved-
tett, amelyből a londoni orvosok vélemé-
nye szerint csak úgy lábálhatott ki, ha
szamártéjet iszik. Szamártéjet akkoriban
Angliában nem lehetett egykönnyen kapni
s ezért a beteg lord vásárolt egy száma-
rat és egy kis legelőt, hogy a csacsi jól
lakhassék. A hajdani legelő ma mintegy
kétfélmillió font sterlinget ér. Nem csoda
tehát, ha Portman-család még ma is
rendületlenül hiszi, hogy minden baj és
betegség ellen a szamártéj a legjobb or-
vosság.

SELECT MOZGÓ

AZ ÉGBOLT DÉMONAI

Főszerepekben: Robert Armstrong—Dorothy Wilson—Richard Cromwell
Műsoron kívül a legújabb Silly Simphonie és Mickey Mauss

Fény és árnyék a borsai zsidóság életében

Borsa, július 13. (Az Uj Kelet tud.) Képet festeni a borsai zsidóság igazi arcáról a háttér feladat. Ha már vállalkoztál rá, a legjobb akaratod mellett csak vonásokat ragadsz ki, kusza, alakatlan és összefüggés nélküli vonásokat s felvétel az egészen csupán egy elmosódott, halvány kópíját adja.

Bonyolult és sokrétű a borsai zsidóság élete. Fény és árnyék kergetik egymást és szinte lépésről-lépésre váltakoznak. Csodálkozól, lekecsésszel, felháborodással és kétségbeeséssel, a végén erőtlen felemondják a szolgálatot és méltán emelkednek, az az értesed, hogy kábító messzeségekből tértek vissza.

Negyven ember tisztában van azzal, hogy mit akar

A Pietrosz tövében állunk, gyönyörködünk a havas panorámában és teleítődve lélegzünk. A kép valóban megkapó. A levegő átlátszó és az ég olyan kék, mint a svájci képlapokon. Jó fél napi járásra vagyunk a csuéstól. A jámbor borsai zsidók fantáziájában úgy él ez a hegy orlás, mint a bibliai Arrarath, ahol Nőé atyánk birkája akadott meg. A látvány lenyűgöz és kiváltja belőlük saját törpe-ségünk érzését.

Váramivel feljebb chaluca dolgoznak. Tizenkilenc borsai zsidó lány igyekszik felélni a havasok sovány vegetációját. Gyenge itt a föld, mert egymán kívül alig van valami a kertben. A szomszéd telepen fiúk is vannak, napszámra járnak s összesen annyit keresnek, hogy a puliszkára.

S van valami rendkívüli abban, ami a Pietrosz-alján történik. Nem a mód, a hogy ezek az emberek élnek. Hogy nem vesznek igénybe senkit, a puliszkával is takarékoskodnak, igénytelenek, dolgoznak és tanulnak.

De rendkívüli eseménynek kell elkönyvelni azt a tényt, hogy akadt Borsán 40 ember, férfi és nő, aki ki bírta ragadni magát abból a félelmetes hinárból, amely Borsán minden lelket behuz, megköti és kihaszna. Negyven embernek célja van és tisztában van azzal, hogy mit akar.

Borsa: a zsidó irodalom eleven fejezete

Elmondhatnám, hogy a lányok beszélnek héberül, hogy ismerik a zsidó történelmet és irodalmat. De hadd beszéljen az egyik chaluca:

Évtizedeken keresztül külső körülmények meggátolták a borsai zsidóságot abban, hogy asszimilálódjon. A mi számunkra a cionizmus nem jelenti a zsidósághoz való visszatérést, hanem a zsidó népiéletnek egy egészséges, fejlett fokát. Éppugy nem hat nálunk az ujszerűség erejével a zsidó kultúra és irodalom. Mert hiszen mi egy pillanatra sem szakadtunk el azoktól a forrásoktól. Jóhupec és Berdiesovban a mi falunkra ösmerünk, s vajjon a regényalakokban, a zsidó regény kisvárosi hősében nem-e ösmerünk rá a borsai figurákra, akik itt élnek közöttünk? A zsidó irodalom eleven fejezete maradt itt meg érintetlenül.

S beszél a borsai chaluca a földről, a mely jó és könnyőreletes, mely mindent befogad és mindent ad. Ő ösmeri igaz bölcseségünk véleményét is, mely szerint „az, akinek nincs földje — nem jön ember-számba.“ S ez a fiatal leány tudja, hogy föld nélkül nincs pozíció, nincs vallás, nincs testi-lelki táplálkozás. Az ő mizrahista évei is ezt tétélezik fel. Föld nélkül nem mondhat szót a föld és a fák gyümölcsére, főzélékre és fűszere. „Méh herachoth behel jom“ — száz áldóma na pontá, ennyi van előírva. S a föld az ősz szes áldások forrása.

Az is mondja a borsai chaluca, hogy az országépítés áldozatokat követel. Mosolyogva mond analógiát a reberrel, aki — véleménye szerint — az utóbbi évszázadok egyetlen igazi Messiás-hívője volt. Ez a rebe utrakéssz, megnyergelt lovat tartott állandóan istállójában. Ha megszólalt a Messiás kiáltja, mehesse azonnal. Hogy aztán mért volt ez a rebe az egyetlen igazi Messiás-hívő? Mert áldozatot hiteért. Nem sokat, de egy lótarast mindenestire... Egy meggyőződés való.

disága egyenes arányban áll a hozott áldozatok nagyságával. Ők azt áldozták, a mijük van — magukat.

Három évtizeddel kullog utána kelet-európai testvéreink...

Borsán kibontakozik előttünk a harminc év előtti orosz kisváros. Megtaláljuk itt a „pájszos felvilágosultak“ világát, a böchereket, akiknek a héber nyelv nyitotta meg az utat az európai gondolat világ felé. Piatal fiúk, akik úgy tanulják még ma is a francia nyelvet, hogy bevágják egy egész szótárt és fanatikusan jédis hangulattal ejtik a szavakat. Itt van a 17 esztendő Heccele, aki száz esztendőre visszamenőleg ösmeri minden héber tollforgató biográfiáját és „A Józsan ész kritikájá“nál könnyebb fajsulyu dolgokat nem olys szívesen. S a vele egykoru S'ojmele, aki előadásokat tart a zsidó etikáról isteni érzéssel szívja magába a héber szót, mint a szomjas sivatag fűró homokja az elejtett vizeseppet.

A harminc év előtti orosz kisváros szele legyint meg az embert. Amikor hallja, hogy Gyogye, a levélhordó alázatosan jelenti: Der Huajlem is noch niseht ungekimmen — már, hogy a cionista világszervezet hébernyelvű hivatalosa még nem érkezett meg Borsára, vagy amikor Gavriil, a borsabányai paraszt „Aszkine zseidusz“t énekel a zediesovji rebbe dai lamara, eredetien és művészen.

Ez az a kisváros, melyből Bialik és Szokolovok kerültek ki, csak az áramlat később érkezett ide, ezér kullog három évtizeddel utána kelet-európai testvéreink.

Dr. Gara Ernő társasnyaralási akciója

Két bővítléses Pullmann-kocsi várja a 17-i konstancai utasokat a kolozsvári állomáson

A második konstancai csoport indul augusztus elsején

A tizenhetedikén induló konstancai utasocsoport létszáma már teljesen beélt. Néhány jelentkezőt veszünk fel még azoknak a helyére, akiknek a jelentkezési termünusát tegnapig tartottuk fenn.

Kérjük a t. utasainkat, hogy a vasúti kocsihoz szóló helyjegyeknek és a nyaralásra szóló részvétel jegyeknek az átvétele céljából a hétfő nap folyamán jelentkezzenek.

A vidéki csatlakozó utasok úgy a hely-

Ha majd egyszer Moise lui Sauji Léb kinyitja a száját...

Egy új világ tárult elénk a Pietrosz tövében. De lent enged a varázs, a faluba érkezünk. Újra Borsán vagyunk.

Vakolatlan házak vannak itt, ilyen két oldalon az egész uccasor. Nincs kapu, nincs kerítés, a házak nagy része ma is lakatlan, gazdájának nem futotta ajtóra-ablakra és ezek a bedeszkázott üregek tárogtnak most és követelőznek.

Az ucca hosszán, amíg a szem ellát, az emberek csoportokba verődve tárgyálnak. Feszült a hangulat, tartani kell, hogy minden pillanatban kibukkan. Évekkel ez előtt a koldusrongyokban civódtak, később a segélybiztoság garasain, ma újra a közbirtokosság van napirenden, ez a Borsa—Visó völgyében.

— Eltre-halára megy a játszma — magyarázza az egyik. — Tegnap is voltak nálam parasztok és megfenyegették, hogy eltesznek láb alól, ha nem hagyom anyagba az akciót. De ezek bérencek voltak. Az igazság az, hogy az erdő a miénk, a közbirtokosoké — mi akarjuk ennek hasznát látni.

Majd a fülembre sugja: — Számok vannak a kezemben. Adatok a céefertől. En tudom, hogy mi ment ki innen az elmúlt évben és milyen mennyiségre volt vágatásiengedély. S elvágódik a fiskus és reszketni fognak a hatalmasok, ha egyszer én Moise lui Saui Léb kinyitom a száját.

Eltorzultak a jámbor arcok

Felelevenednek azok a szomorú borsai képek, amikor a szerencsétlen, megüdvült lelki emberek koldusrongyokban civódtak és a segélybiztoság garasain. Amikor itt mindenki mindenkinek halálos ellensége volt. Testvérek denunciólták egymást, szülők gyermekeiket és viszont, s amikor összetakolt fészterben írtudó suhancok néhány garasért reggeltől estig rőtliák a „piskevil“-okat, hogy azután a borsai zsidó egész napi kenyerét portóra kötsse.

Moise lui Saul Léb keze ökölbe szorul és homlokán kidagadnak az erek. Ebben a faluban minden csak titok és ha valaki egyetlen leplet leránt, akkor itt a botrányoknak soha vége nincs és egyik bűn után feltárul a másik. A másik A mások szörnyű büntudata fogja őt, s ha tőle megkérdezzük, hogy ingyen fojtja magá-

ba a szó, hát inkább feltépi a zsilipeket.

A nyomor új kelevénnyel fertőzte meg a borsai zsidóság testét és most, hogy kifakadt — dögletes tehelete eltorzítja ezeket az egyébként jámbor arcokat.

Fény és árnyék a borsai zsidók életében

Fény és árnyék kergetik egymást a borsai zsidók életében és szinte lépésről-lépésre váltakoznak.

Fent, a hegyorás tövében, a természet tündöklő panorámájában elszedül a fej a gyönyörűségtől és az ember szíve a terekben dobog. Az új zsidó alakja kristályosodik ki, aki nem várja ugyan nyergelt lóval az ő messiását, de öntudatos munkával halad biztos célja felé.

Lent a faluban Danila árnyéka még vé gígkisér és a házakon még érezni véd a pernye-szapot, lzzó gyűlölet mardossa a léleket és testvérek törnek egymás életére.

Délután még végigmentünk Csizla-völgyén. A nap itt sziklakolosszok és ösvények felé küldi fényt és melegét. Fruchter Szuri (csupa szépség, egészség és fiatalág) borsai legendákat mesél az ösvényokról, melyek hajnalutján megszólalnak és különös, gyönyörű zengő hangot adnak. Baruch, a leendő palesztinai rekord-repülő, (csupa izom és akarat) a hegytetőn elengeti az iparvasút pehely csilléjét, egyszál ruddal a kezében szédületes sebességet diktál, ajka elő emeli az ujját és riadó-fütttyjével visszhangzanak a távoli bergek.

Hogy este megismétlődjön a kép, a csoportok suttogása még titokzatosabb legyen és egy pillanatilag nem tudod, undorodol-e tőlük, vagy sajnálok őket.

Fény és árnyék kergetik egymást a borsai zsidóság életében.

Az öregek élete kiltástalan. A „dor hámmidbár“, a szolgálkú generáció te temét eltemeti a sivatag homokja és nem tapossa lába az ígért földjét.

De az új zsidó megerősíti Örök Izráélben vetett hitünket. Látjuk őket és hiszszük, hogy szép az élet, jó az ember és egyszer, végre-valahára a Sors keze a zsidó nép életét is arra a magasabb szintre helyezi, mely őt szenvedései árán is megilleti.

Schön Dező

JÉKSZEKRÉNYT, modern és garantált hűtőképességűt készít GRÜNWARD JAKAB fémipari üzem CLUJ, Calea Decebal 23. Előnyös vidéki szállítás Telefon: 741

kadék szelére ért s kénytelen „szabad kereskedelmi dömpingjével“ felhagyni. E súlyos lépésre valutáris, de legfőképpen politikai okok kényszerítik. A japán kormány legutóbbi tanácskozásán már elhatározta, hogy a kiviteledigi módszerével szakít, ami annyit jelent, hogy a dömping véget ért. A kínai piac elvesztésével Japán kénytelen az európai országok barátságát keresni s eltakarítani utjából ezt a dömpingszerű gazdasági robbanóanyagot.

Európa tehát — átmenetileg — meg szabadult a japán versenytársától, meg szabadult a japán kisautótól és oleo selyemtől s Japán alacsony munkabérei nek veszedelmétől, de megmarad és fennáll továbbra is Japán fejlődése s az a tény, hogy Japán virul s mind erőteljesebben követeli helyét a világ kultur- és produktív termelő országai között.

— 120 belgrádi egyetemi hallgató és hallgatónő érkezett tegnap Kolozsvárra. Tegnap a kora reggeli órákban 120 piros sapkás diák érkezett Kolozsvárra. A rikító piros tányversapkák nagy féltűnést kellették a város uccáin, ahol csoportokban végigvonultak. Mint később kiderült belgrádi egyetemi hallgatók, akik a nyári szünetben ellátogatnak néhány romániai városba. Tegnap este kilenc órákor hangversenyt adtak szerb zeneszerzők műveiről a prefektura dísztermében. Ma reggel kilenc órákor pedig elhagyták Kolozsvárt, ahonnan Bukaresztbe, majd Szinájba látogatnak el, ahol szintén hangversenyt adnak.

Japán felhagy a dömpinggel

London, július 13. Az európai köz gazdaság állandó félelme: a japán dömping. A japán nehézipar, a selyem és a kisautó rendkívül alacsony árai folytonos bizonytalanságot tartják, s mindinkább nagyobb veszélybe sodorják az európai termelést. A hihetetlen gyorsasággal fejlődő japán gyár ipar és az ottani munkabérek alacsony sága méltán idézte fel a világ iparának bizonytalanságát. A kezdetben jól megalapozott dömping azonban most ugylátszik végéhez közeleg. Japán nem tudja tartani közgazdaságának eddigi fejlődését, kénytelen visszavonulót fujni.

Japán kénytelen dömping kereskedelmét megszüntetni — mondja Naotake Sato, Japán párizsi követe s e ki-jelentésnek az európai közgazdaság szempontjából felbecsülhetetlen jelentősége van. Naotake Sato nyilatkozatában szembeszáll azzal az általánosan elfogadott nézettel, hogy Japán árui-

nak oleo árán való piacra dobásával dömpinget folytatna. Szerinte dömpingről csak ott lehet szó, ahol a belföldi árak jóval magasabbak, mint a külföldiek s ahol a kormány ezt az exportot anyagilag is támogatja. Japánban azonban az exportárak tetemesen felülmúlják a belföldi árakat s a kormány sem nyújt semilyen támogatást a vállalatoknak. Tény az, hogy Japánban sokkal oleosóbban lehet termelni s az ország a válság esztendeje alatt egy teljesen új és az európai államoktól különböző termelési módszert vezetett be. Japán volt mindeddig az egyetlen állam, mely a régi gazdasági rendszerhez hű maradt.

Míg az európai és az amerikai államok letérték a szabadkereskedelem útjáról s a protekcionizmus módszerét vették igénybe, addig Japán a szabad kereskedelmét a legutolsó pillanatilag védelmezi.

A japán szabadkereskedelem is szu-

SZOMBAT, KERESKEDÉSI IRODA, ZADOC A. CH, Bucuresi-Buk, Uj Kelet tud., tott napvilágot, romániai közzg, jain. Néhány n, tartózkodik Zado, avivi román-pa, kamara elnöke, nai árucsere két, gyalásokat a k, szerdán este a k, adást tartott a, reskedelmi kam, latban szólaltat, kamara elnökét. — Románia h, ben rendkívül e, és alá kell hang, helyzet nemcsak, földrajzi fekv, annak az erőfe, amellyel a roma, piacát megöriz, máig, ha nem is, Románia Palesz, növekedésben va, háromszázezer, részt a paleszt, Lengyelország, csak 25 ezer fo, Lengyelország, háromszázezer, nem fejlődött u, Azt hiszem tehát, szítések kell t, nia megőrizze a, a helyet, amely, volt. — Az utóbbi, és Jugoszlávia, ség mutatkozott, ban, hogy olyan árulka, nába, amelyel, mo, A lengyel és ju, támogatásban é, Palesztinába, hogy lényegese, get tud biztos, ra, mint Romá, vil sok Romá, vesz fel, de ez, szerepelnek az, árak között. I, tam ezeket az, turó és sajtfél, gyümölcs de t, a lehetőségek, kereskedő még, Hat hónap al, palesztinai ker, zik, nagymérté, palesztinai pia, séné, és az az, lágosító munka, nél nagyobb, hasznos, mert, tani a már m, man keresked, A le

A tel-avivi román-palesztinai kereskedelmi kamara elnöke Bukarestben tárgyal a két ország kereskedelmi kapcsolatairól

Zadoc A. Chelouche nyilatkozza. A palesztinai kormány lép közbe, hogy Romániát nagyobb palesztinai árumennyiség felvételére lehessen rábírn

Bucuresti-Bukarest, július 13. (Az Uj Kelet tud.) Érdekes nyilatkozat látott napvilágot ma az Argus, a vezető romániai közgazdasági napilap hasábjain. Néhány nap óta Bukarestben tartózkodik Zadoc A. Chelouche, a tel-avivi román-palesztinai kereskedelmi kamara elnöke, aki a román-palesztinai árucserre kérdésében folytatott tárgyalásokat a kormányval. Chelouche szerdán este a nagyközönség előtt előadást tartott a bukaresti ipari és kereskedelmi kamarában. Ezzel kapcsolatban szólaltatja meg a kereskedelmi kamara elnökét az Argus.

Románia hazám külkereskedelmében rendkívül előnyös helyet foglal el és alá kell hangsúlyoznom, hogy ez a helyzet nemcsak a két ország kedvező földrajzi fekvésének, de elsősorban annak az erőfeszítésnek köszönhető, amellyel a román kereskedelem ezt a piacát megőrizni igyekezett. 1924-től máig, ha nem is kívánt mértékben, Románia Palesztinai exportja állandó növekedésben van, 1924-ben Románia háromszázezer font sterlinggel vett részt a palesztinai importban. Akkor Lengyelország nem exportált hozzáunk, csak 25 ezer font sterlinget. Ma már Lengyelország exportja túlhaladta a háromszázezer fontot is, de Románia nem fejlődött ugyanilyen arányban. Azt hiszem tehát, hogy komoly erőfeszítéseket kell tennünk, hogy Románia megőrizze a palesztinai piacon azt a helyet, amely a múltban már az övé volt.

Lengyelország és Jugoszlávia betörése

Az utóbbi időben Lengyelország és Jugoszlávia részéről erős tevékenység mutatkozott meg abban az irányban, hogy

olyan árukkal törjön be Palesztinába, amelyeket Románia eddig monopolizált.

A lengyel és jugoszláv kormány olyan támogatásban és bátorításban részesíti Palesztinába gravitáló exportőrjeit, hogy lényegesen kedvezőbb lehetőséget tud biztosítani kereskedői számára, mint Románia. Palesztina rendkívül sok Romániában termelhető árut vesz fel, de ezek egyáltalában nem szerepelnek az önk által exportált áruk között. Előadásomban felsoroltam ezeket az árukat: cukor, konzerv, turó és sajtlevek, tojás, vaj, főzelék és gyümölcs de nem ismerttettem azokat a lehetőségeket amelyeket egy okos kereskedő még fellelhet az országban. Hat hónap alatt, amióta a romániai palesztinai kereskedelmi kamara létezik, nagymértékben működünk közre a palesztinai piac részletesebb ismertetésénél és az az óhajunk, hogy a felvilágosító munka, amelyet végzünk, minél nagyobb réteg számára legyen hasznos, mert csak így tudjuk biztosítani a már megszerzett pozíciót a román kereskedelemnek Palesztinában.

Ahol nincs kontingentálás és devizatiltalom

Palesztina a külkereskedelemben semmiféle megszorítást nem ismer és így semmi akadálya nincs annak, hogy a román áru szabadon jöjjön az országba. Palesztinában nincs kontingentálás, sem devizatiltalom. Eppen ezért a szabadverseny diktál. Egyes országok prémiumrendszerű exportot irányítanak Palesztina felé, ezek a prémiumok gyakran az exportált áru belső értékének 50 százalékát is meghaladják. Csak nagyon nehéz áldozat

okkal tudott Lengyelország a cukorral és liszttel Palesztinába betörni. Ha figyelembe vesszük Palesztina ugrásszerű fejlődését az utóbbi években, Románia palesztinai exportjának ez évben el kellene érnie az egymillió fontot. A devizatiltalások azonban kétségtelenül nagy akadályt képeznek ennek a fejlődésnek.

Meg kell emlékezniem ezalkalommal arról a munkáról, amelyet Manescu, a jeruzsálemi román követség kereskedelmi attaséja fejt ki és rendkívül értékes támogatást nyújt a kamarának a devizanehezőségek elhárításában.

A Palesztinából Romániába irányuló áruexport kérdésében Chelouche a következőket mondotta:

Az angol kormány közbe lépése

A hivatásunk, hogy a palesztinai és romániai kereskedelem összekötő szerve legyünk. Nem töltönnék jól

ha a szerepünket, ha nem hallgatnánk meg a panaszokat és elégedetlenségeket, amelyeket a palesztinai kereskedelem támaszt a román felvevő piaccal szemben. Palesztina tudomásul veszi, hogy Romániával való külkereskedelmi mérlege deficités és nem akar egyebet, csak hogy

leis jóindulatot lásson román kormánykörök részéről a palesztinai áru felvétel kérdését illetően.

A mi kamaránk rövid idő óta létezik és ennek ellenére a palesztinai kormány igen kényes kérdésben fordult hozzánk és kért meg, hogy nyújtsunk támogatást. Dave, a palesztinai földművelésügyi miniszter, néhány nappal Palesztinából való elutazásom előtt levelet intézett hozzánk, melyben arra kért, járjunk el a román kormányval, hogy

a palesztinai exportőrök számára előnyösebb transzfer lehetőséget biztosítson.

A palesztinai exportőrök néha hat hónapot is várnak, hogy a Banca Nationalától devizát kapjanak. A palesztinai kereskedő ugyakkor a román fa- és marhaárut azonnal fontban fizeti. A palesztinai exportkereskedelem elvárja a román kormánytól, hogy emelje az import-kontingenst a narancstermek számára, amely ezidőszerint rendkívül korlátozott.

Ime, hogyan szól Dawe palesztinai földművelésügyi miniszter levelének egy pár sora: „Biztosítom önt, hogy megjegyzéseinket nem rosszlásból tesszük, hanem csak az a célunk, hogy az önk szervezetének baráti működését hívjuk fel a Palesztina és Románia közötti kereskedelmi kapcsolatok fejlesztésére.”

A palesztinai földművelésügyi miniszterium kétségkívül jogos panaszok alapján írta ezt a levelet és remélem, hogy sikerülni fog Romániában a palesztinai narancstermelés érdekében biztosítani.

Remény a megegyezésre

Romániába meghatározott működési tervvel jöttem. Azonkívül, hogy a román áru helyzetét a palesztinai piacon biztosítani igyekszem, kötelesek tartom, hogy a palesztinai narancstermelés romániai érdekeit is felkaroljam. Illetékes helyeken nemcsak messzemenő jóindulatot, de formális ígéretek is kaptam és azt hiszem, hogy maximum két-három napon belül tartós megoldást sikerül létrehoznom, mely a román-palesztinai áru cserének folytonosságát és gyors leho nyolítási lehetőségét biztosítja.

Alapítva 1928.
SCHWARTZ MENYHÉRTNÉ
orth. zsidó leánynevelő intézetében
Craiea, Str. Ciogogaşu (Uri u.) 8, a beiratás megkezdődött. Intézeti díj havonta 1500 lej. Állandó tanárnői felügyelet! Idegen nyelvek! Zenei kiképzés! Kötöny referenciák! Prospektus!

Franciaországban, Ausztriában és Németországban őrségi erdőterületek állanak lángokban

A hőség és szárazság okozza a tüzeket

Párizs, július 13. Nyugatfranciaország több pontján hatalmas felhőszakadások s viharok pusztítottak. Loire Inferieure megyében Savenny közelében egy falu három házába csapott be félórán belül a villám. Két személy életét vesztett, haton megsebesültek. Vendée megyében Les Essartsban is van halálos áldozata a villámcsapásnak. Az okozott károk jelentősek. Ujjabb jelentés szerint Észak- és Délnyugatfranciaország több pontján tovább tombolnak az erdőtüzek. Mindenütt katonaság dolgozik a tüzek elfojtásán.

Lille közelében, az annehelyi erdőben is tüzveszt pusztult. Katonaságot rendeltek ki az őrtáshoz. A Párizs-Lille vasútvonal mentén is egy több ponton az erdő, úgyhogy a vonatok forgalmát is csak késéssel lehet biztosítani.

Rennes környékén több tanya villámcsapások következtében leégett. Berlini jelentés szerint Németországban is erdőtüzek pusztítanak. A niederlausitz Sorau közelében kitért hatalmas erdőtüzet nem sikerült eloltani. A tűz átterjedt néhány ponton a szénbányák szénkibúváira s oltáhatatlanul terjed tovább. Hatalmas erőre lenne szükség, különben egyelőre nincs remény arra, hogy a tüzet el lehessen oltani.

Ausztriában is veszedelmes erdőtüzek vannak. Neuhoft mellett az erdőtüz elérte a pályaudvar közvetlen környékét. A marienbadi gyorsvonatot le kellett állítani, mert a töltés mentén hosszú szakaszon minden lángokban áll. A rettenetes hőség a pálya alapépítményeiben is károkat okoz s megzavarta a síneket.

Pomponiu ügyészt egymillió lejjel akarták megvesztegetni a Skoda-perben

A bukaresti sajtó megállapítja, hogy meghiusult a nemzeti parasztpárt kompromittálására irányult kampány

Bucuresti-Bukarest, július 13. A lapok közlik a Skoda-ügy legutolsó kihallgatásának jegyzőkönyveit, többek között: Mircea Vaida, Urdaleanu és Mardarescu mérnökök vallomását. E kihallgatások teljesen meghiusították egyes tanúk kísérleteit, hogy megrágalmazzanak és megvádoljanak számos közéleti férfit. Különösen Mircea Vaida tiltakozott indígtanulva ama kísérletek ellen, hogy nevét bármilyen kapcsolatba hozzák a történetekkel. A bizottság meg is állapította, hogy Vaida egyszerű mérnök volt a Skoda-cégnél, akinek semmiféle kapcsolata nem volt a fegyverszállítási üzletekkel és akkor, amikor a Skoda-ügy kipattant, már régóta nem volt alkalmazottja a vállalatnak.

A Dimineata kommentálva a bizottság eddig végzett munkáját megállapítja, hogy továbbra is minden homályba van burkoltva. A lap kifejti, hogy Uica tábornok kötelessége pontosan beszélni, hogy szűnjék meg végre a gyanúsítások sorozata.

Az Ordinea információi szerint Uica kihallgatása érzelmj okokra vezethető vissza. Ugyanis az általa említett személyi-

ség gyermekkori barátja és iskolatársa. Nincs szó politikusról. A lap egyébként azt hiszi, hogy maga a szóbanforgó személy néhány nap múlva jelentkezni fog, mert látja milyen kellemetlen ez az ügy Uicának.

A Skoda-bizottság mai ülésén Dimitriu elnök felolvassa Vasilescu ezredes levelét, aki kéri beidézését, miután nagyon fontos leleplezéseket van módjában tenni. Elmondja az ezredes, hogy azokat már Buzdugan volt régensnek is tudomására hozta volt. Kéri továbbá több ismeri közele a férfiú kihallgatását is, köztük Lugosiánu volt minisztert is.

Pomponiu ezredes hadbíróügyész elmondja, hogy a Skoda-ügy bírósági tárgyalása alkalmával névtelen levelet kapott, amelyben 1 milliót ajánlanak fel neki, ha lemond ügyészi replikájáról. Az Epoca tudni véli, hogy Uica tábornok ma a Skoda-bizottság előtt felfedi a 20 millió ajánlatot tett személyiség nevét.

Olyan hírek terjedtek el, hogy ez a személy egy volt nemzeti parasztpárti szenátor és képviselő, ki később Argentinához csatlakozott.

Elkészült a büntetőtörvénykönyv egységesítéséről szóló javaslat. Bukarestből jelentik: Az egységesített büntetőtörvénykönyv ügyében kiküldött bizottság, amely május három óta folytatja munkálatait, tegnap tartotta utolsó ülését a szenátusban. Két fejezetet az abortusra és a jogos önvédelemre vonatkozókat tárgyalták meg meg, majd elhatározták a javaslat nyomdába küldését, hogy az a parlament ülészakig készen legyen. Elhatározták a bizottság ülési jegyzőkönyveinek kiadatását is.

Elhízott egyéneknek a már régóta szívesen alkalmazott természetes „Ferenc József” keserűvizkura a bélműködést erőteljesen előmozdítja, az anyagcserét tetemesen elősegíti, a zsírmennyiséget megfelelően lecsökkenti és a testet könnyedé teszi.

Egy év fogházra ítélte a törvényszék a sikkasztó hivatalnokot. Az Uj Kelet több alkalommal beszámolt Trifán Margitnak, az Erdő Felügyelőség hivatalnokjének bűnperéről, aki azzal a váddal került a bíróság elé, hogy 600 ezer lejt elcsikkasztotta a reá bízott pénzből. A törvényszéki tárgyalások folyamán Trifán Margit csak 160 ezer lejt ismert el és kijelentette, hogy a pénzt egy Budescu nevű őrnagyra költötte. A törvényszék első székfoglalója ma hirdetett ítéletet a sikkasztó hivatalnok bűnperében. Bűnösnek mondták ki Trifán Margitot és ezért egy évi fogházra ítélték, amelybe beszámították a kéthónapi vizsgálati fogságot.

NIVEA-val
a levegőre és napra!

N6

Nivea-Creme: Lei 16- — 72-, Olaj: Lei 55- si 85-
Beiersdorf & Co. S. A. R., Braşov

SPORT

Kiadós tréning után kész a Haggibbor vasárnapi csapata

CLUJ-KOLOZSVAR, július 13. (Az Uj Kelet tud.) Régen volt olyan népes tréningje a Haggibbornak, mint pénteken. Itt vannak az összes játékosok, vezetők s közel száz néző a nézőkőzség teniszszőkekből és gyerekekből tevődik össze. Annyi a gyerek, hogy alig lehet a pályán fölük mozogni.

Olyan hangulatban, mint amilyen egy nagy színházi premiert előz meg, Reményi Tibi vezetése mellett kezdetét vette a tréning, amit rövid körzés vezet be, majd viktoriázás, amelyben felváltva vesz részt az egész keret. Támadások indulnak, amelyeket az áramon kívül a tréneri komandó kísér. Van is baj, ha a labda nem oda kerül, ahogy parancsolták lett.

A szeleket tömők labdával, mert a centerzésből kapott labda a legértékesebb — ha a csatár eléri. Ha nem érte el, volt mit hallgasson az illető. A csatársorban Riedermann jobb összekötő tűnik ki okos testeseivel és precíz passzaival. Klébi a medgyesi hat gól után kevesebb szerencséivel előzgatja a kaput, amelyet Rosenfeld jól őriz, bár védésén látszik, hogy kiméli magát. Reményi mormogja is: — Majd adok én mingyárt neked...

A védelemben a legnagyobb érdekű dős az új centerhalf felé irányul, nemcsak mert új ember, de az idegen előtt is kiűnik biztos szereléseivel és pontos leadásaival. Mintha sántitana, mit rögtön meg is magyaráz, mert lehúzza a cipőjét, amely kicsi neki. Annál nagyobb azonban a lámpaláza. A half-sorban Krausz I. biztosan áll a lábán. A másik oldalon Klein Jóska, aki a mezőny legnagyobb embere. Ravasz helyezkedéssel akadályozza a jobbszélső. Naftali munkájában és a legmelegebb helyzetekben is hideg vért fejele oda a kapus Rosenfeldnek a labdát. Rosenfeld hálás is mert ilyet mond:

— Végre kapok én is labdát.

A viktoriázás után egymásnak fejeznek a játékosok, egyrésze kötelez. Rosenfeldet Reményi veszi pártfogásába, akinek kézzel dob labdát, de olyan helyzetekből, hogy a kapusnak csak úgy ropognak a csontjai. Husz perc múlva megkegyelmez neki. Ötös csoportokban egy négyszázas kör követhetik, majd bevonulnak a játékosok az öltözőbe, ahol a hideg tuss vár rájuk.

A vezetőség közben félrevonul és összehívják a Hakoah elleni csapat védelmét. Így:

Rosenfeld, Havas—Krausz II, Krausz I.—G. Feldmann—Klein,

A csatársor összeállítása már komolyabb gondot okoz. Sok a csatár és mindegyik olyan jó formában van, hogy valóban nehéz kiválasztani a legjobbakat. A legnagyobb valószínűsége ennek a csatársornak van:

Naftali—Moskó—Rosenfeld II.—Freiberg—Reményi. Azonban egészen biztos, hogy a Hakoah ellen szóhoz jutnak: Klébi, Riedermann és Friedl is. A védelem tartalékja Noé és Fischer.

Mindenki elmegy, csak a gyerekek nem akarják elhagyni a pályát. Reményi meg is kéri az egyik pájeszes kislutól:

— Mi az, nincs ma chéder?

— Chéder mindig volt, csak Haggibbor nem igen — választ a gyerek szellemesen.

Borongós, szülő esős időben indulunk hazafelé. Az égbolton egy naptól megvilágított folt látható, amelyre valószínűleg meggyújtották a gyerekek szellemesen.

Látjátok ez a Haggibbor futball-csapatának feltámadását jelenti... (w—)

A Hakoah 7:0-ra győzött Brassóban

Brassó, július 13. Tegnap játszott itt a bécsi Hakoah futballcsapata a Brasovia-Ivria Kombinált ellen, amelyt pazar játékkal 7:0 (4:0) arányban győzött le. A közönségnek annyira tetszett a Hakoah játéka, hogy valamenyi gólnál felállva, tapsolva ünnepelte a zsidó csapatot. A gólokat Donnenfeld (3), Reich, Ehrlich II. (2) és Zwiebel lökték. A csapat reggel utazik Kolozsvárra.

KÖZGAZDASÁG

Ma írják alá a román-lengyel kereskedelmi szerződést

Bucuresti-Bukarest, július 13. Ma kerül aláírásra a román-lengyel kereskedelmi szerződés, amely hónapra szól.

Az egyezmény megállapítja a külkereskedelmi kontingenenseket és különösen gyümölcskivitelünk szempontjából tartalmaz könnyítéseket.

A meg egyezés alapján a 40 százalékosan passzív román külkereskedelmi mérleget 20 százalékosra fogják leszállítani. A hat hónapra megkötött egyezménynek, mely 1934 július elsejétől életbe lép két évada van. Az első július 1-étől

november elsejéig terjed, a másik időtartama pedig a fennmaradó két hónap.

Az egyezmény, mely lengyel részről Stoga, a lengyel kereskedelmi minisztérium igazgatója és Vetulani, romániai lengyel kereskedelmi attasé, míg román részről Em. Marian, a Nemzeti Exporthivatal igazgatója és Emil Joneşcu a Kereskedelmi Egyezmények hivatalának igazgatója között jött létre, ma Teodoreşcu kereskedelem és ipariügyi miniszter jóváhagyta. Az egyezményt délután írják alá.

Elmaradt a román hajózási társaságok fuziója

Bucuresti-Bukarest, július 13. A közlekedési minisztérium már régóta tanulmányozza a két nagy román Dunahajózási társaság, az NFR (Román Folyó-Hajózási Társaság) és az SRD (a Román Duna-Társaság) fuzionálási tervét, hogy egy erős és a Duna hajózás szükségleteinek megfelelő szervezetet létesítsen. Tudvalevő, hogy már régóta folynak a munkálatok, hogy a Duna egészen Or-

sováig hajózhatóvá tegyék a tengerjárók számára, ami óriási jelentőségű volna az ország gabona exportjára nézve.

A két társaság fuziójának tanulmányozására a közlekedési minisztérium egy bizottságot küldött ki, amelynek C. Mihalopol, a PCA alvezérigazgatója, Filipide a Dunahajózási társaság vezérigazgatója, Radu Portocala és Patruleş ügyvédek voltak a tagjai.

Vasárnap lesz Bécsben a hatodik Hungária-Sparta mérkőzés

Budapestről jelentik: A szerdai Sparta—Hungária mérkőzés, amely, mint ismeretes, a Sparta 2:1 arányu győzelmével végződött, még mindig élénken foglalkoztatja a hungarista berkeket. Főleg azt fáj talják, hogy a Hungária mindkét kapott gólja Szabó kapus öngóljából esett, aki kétszer öklözte be saját kapujába az árta lannak látszó labdát. A harmadik (illetve hatodik) mérkőzés ügyében már megtörtént a megállapodás: vasárnap lesz Bécsben Frankenstein osztrák bíró vezetése mellett.

Budapest vasárnap a Bologna—Ferencváros mérkőzésé játszzák. Bíró az osztrák Braun lesz.

Nem játszák le a Ripensia—Romania mérkőzésből elmaradt 38 perccet, mert a Ripensia (mínt hogy ezzel a helyzeten semmi sem változik) a mérkőzés lemondta és annak két pontját a Romania kapta.

Az Északi Liga bajnoki döntőjéből elmarad 6 perc vasárnap lesz lejátszva Nagykárolyban Liga-nap keretében, amely alkalommal a ligadöntő hatperces mérkőzésen kívül a nagykárolyi Törökvas az Olimpia CFR-rel, a nagykárolyi Victoria a nagyváradi Törökvasal játszik barátságos mérkőzést. Egyébként a szatmári ismeretes bofrány miatt kirótt büntetések (pálya felfüggesztése, 5000 lej büntetés) végrehajtását a központ a fellebbezés tárgyalásáig felfüggesztette.

A Gloria CFR bejelentette a szövetségnek, hogy visszalép a nemzetibajnoki selejtezőktől, mert a szövetség előtt fekvő memorandum, amelyben létszámemelést kérnek, az illetékes szervek még nem vetették tárgyalás alá. A szövetség a bejelentést tudomásul vette, — de a selejtező mérkőzéseket kisorsolta.

A bukaresti sportlapokban dr. Buteanu, az Universitatea alelnöke tollából nyilatkozat látott napvilágot, amelyben az általunk már ismertettet Ripensia—Universitatea megállapodásá precizizozza, amelynek értelmében a két csapat csak barátságos mérkőzésre állapodott meg. A lapok kommentár nélkül hozzák a nyilatkozatot. Érdekes, hogy a szövetség egyáltalában nem igyekszik ezt a kétségtelenül fontos ügyet tisztázni.

Faulhaber müncheni bihoros: Zsidóság, kereszténység, germánosság, világhírű könyve 54 lej LEPAGE-nál Cluj. — Kérje az új könyvszenzációk jegyzékét.

A munkálatok megkezdésekor, feltárt készítették mind a két társaság vagyonáról, hogy pontosan meg lehessen állapítani, hogy melyik társaság milyen összeggel vett részt a dunai hajózási munkálataiban.

Ezután a bizottság törvényjavaslatot készített el a két társaság megszüntetéséről, illetve egybeolvasztásáról és egy új hajózási társaság megalapításáról. A törvényjavaslatot a törvényelőkészítő bizottság aprobálta, úgy, hogy ezt még a rendkívüli szesszióban a parlament elé kellett volna terjeszteni. Ennek ellenére azonban a parlamenti szesszió korai beárása miatt a törvényjavaslatot nem lehetett megszavaztatni, úgy, hogy a két társaság fuziója legfeljebb összesen a rendes parlamenti ülészak megnyitása után történhetik meg.

Memorandummal fordulnak a gabonaexportőrök a kereskedelmi minisztériumhoz

Bucuresti-Bukarest, július 13. A gabonaexportőrök társaságának elnöksége tegnap ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy ma küldöttséget menesztenek az ipar és kereskedelmi miniszterhez a kompenzációval őket ért sérelmek orvoslását kérve.

Katonaj póthitelek fordítják a 3 ml. líardos francia államkölcsönt. Párizsból jelentik: A Notre Temps bírálja a most kibocsátásra került 3 milliárdos frankos államkölcsönt. A lap azt a meggyőződést hangoztatja, hogy a kölcsön a kormány ígéretei ellenére a katonaj póthitelek fedezésére fogják fordítani, noha államadón arról volt szó, hogy a póthiteleket a következő évek költségvetésé előirányzatának keretében fogják előteremteni.

Tárgyalások folynak a font és dollár stabilizációja érdekében. Zürichből jelentik: Pénzügyi körökben úgy hírlik, hogy újabb tárgyalások vannak folyamatban a font és a dollár stabilizációja érdekében. Az angol és amerikai gazdasági körökben a tárgyalások eredményeitől nagyon sokat remélnék.

Emelkedik az ország állatkivitele. A földművelésügyi minisztériumba érkezett jelentések szerint az állatkivitel az év első öt hónapjában emelkedő tendenciát mutat.

CHESTURA POLITIEI MUNICIPIULUI CLUJ

No: 31.015—1934.

Ordonanția

Noi Victor E. Pulca Chestorul Politiei Municipali Cluj bazati pe art. 5 din Regulamentul de aplicare al legii circulatiei prin aceasta dispunem urmatoarele:

- Nu se admite proprietarilor de automobile sa stationeze cu masinile lor pe strazile orasului. Un automobil nu poate stationa mai mult de 30 de minute in strada.
- Se interzice cu desavarsire circulatia motocicletelor cu esapamentul deschis.
- Peste orele 10 seara nu se admite folosirea clacsonelor si a trompetelor cu sunet grav. Semnalizarea noaptea se va face prin lumina.
- Toti cei cari vor contraveni acestor dispozitii vor fi pedepsiti in conformitate cu Legea Circulatiei si in conformitate cu Regulamentul.

A vizsgálóbíró szabadlábra helyezte a vasárnapi autókarambol előidézőjét. Tegnap délután az ügyészség Biriescu főügyész utasítására leartóztatta dr. Pop Stefan fiatal ügyvédet, aki vasárnap elhajította dr. Büchler autóját, amellyel aztán négy embert elgázolt. Az ügyészség tegnap délután és ma délelőtt fogva tartotta dr. Popot, majd a déli órákban hallgatta ki Barbateiu vizsgálóbíró. A vizsgálóbíró a késő esti órákban szabadlábra helyezte dr. Popot.

Megnyílt az első kolozsvári ort. kóser cukrászüzem. A legizélésesebb kivitelei voltak, migonokat, szendvicseket, valamint apr ósüteményeket eljegyzésre, esküvőkre, keresztelőkre és egyéb alkalomokra a legizélésesebb kiviteben, a legjutányosabb árban készítik. Adjer, Str. Londrei (Hosszu u.) 19.

Szakad

Bucuresti-B

Kelley tud.) A válsága továbbján. Kétségte sok, amelyek délyj szervez nemcsak azok döbbenést, a nem a tömege rint éppen ez Maniu ujra való tevéken vonulásra szérint erre rá magát Ma eseményel azt Mihalache k szorosabbra f küll marad a zottsági ülés, létében zajlo osztatja a Ma melyes gárdát a hivatalos p ját látják a f

A Dimineata közöi érdeke pítja, hogy a helyzetet terén

„A pártfegy nagyon szigorú pártvezetők eg alakult át, hoz hozatal nélkül végre, ilyen m ből nem keve rasztot. A kézagylilést tartotta vatalos pártse nem a párt aknázó aktus

Temesvárra, h zonyos irányu egy másik k zarta őket a p Szamos megy Erdély több r szódik le. A s bályai által sz ságjogok érte melyet másn hangu komitú az ellenkezőj roztak. Es ez párt alapszabá tikus félremag Liviuszt a hely ták, de Vaída nes pedig Va ugyanakor, am tározat van ell

Ami a nemze melyen általm felborítja a p szlyát. Ártalm cikő ug, aho végrehajtották, tás felé vezetn

Maniu hível mény alakult k mania Nouana hogy olyan poli mely bekeríti B ségnek határoz pártfegyelem tu tedik órában, a len itéletnek ke

Kolozsváron eszméje a legétehető. Ez az álla a Maniu-párti k megjelölésen iz a kérdésben. Ar erdélyi esemén nemzetj parasz folyásolni, hane zetekre is hatás ron uralkodó hogy a Maniu-k alát az egész o nagy akcióra fo milyen dránya le nem lehet megj

előnye csak az

Szakadás, vagy békülés?

Egyes verziók szerint küszöbön áll a szakadás a nemzeti parasztpártban, de a közeli kibékülés lehetőségéről is tudnak

Bánatban tizenötezer parasztot zártak ki a nemzeti parasztpártból. Maniu visszavonul?

megkezdésekor, feltárt két társaság vagyona meg lehessen állapítva, milyen állapotban legyen a hajózás munkála-

Mal fordulnak ortörök a ke-nisztériumhoz

13. A gazdaságának elnöksége, amelyen elhatározást menesztettek az egészségügyi miniszterhez a kom-munizmus orvoslását

fordítják a 3 ml. kölcsönt. Párizsból emps bírálja a most 2 milliárdos frankos azaz a meggyőződést kölcsön: a kormánytonaj póthitelek fed-titani, noha állan, hogy a póthitelek a legvetés: előirányza-ják előteremtini.

ak a font és dollár en. Zürichből jelen-en egy hírük, hogy annak folyamatban a fizetője érdekében gazdasági körök-teményeitől nagyon

ag állatkivétel. A zstériumba érkezett állatkivétel az év emelkedő tendenciá-

MUNICIPIULUI CLUJ

anfa Chestorul Poli-tu bazati pe art. de aplicare al le-aceasta dispunem

proprietarilor de neze cu masinele lui. Un automobil a mult de 30 de

desavarsire cireu-cu esapamentul

ara nu se admite si a trompetelor alizarea noaptea na.

contraveni acea-fi pedepsiti in a Cerculatiei si Reglamentul.

badlábra helyezte mboj előidézőjét. vészszög Briescu artyoztatta dr. Pop akj vasárnap el-utóját, amellyel szol. Az ügyészség léelőtt fogva tar-déli órákban hall-galóbiró. A viz-szban szabadlábra

szvári orf. kóser esebb kivételű tor-ndvicseket, vala-eljegyzésekre, es-és egyéb alkal-kivételben, a leg-tek. Adjer, Str.

Bucuresti-Bukarest, július 13. (Az Uj Kelet tud.) A nemzeti parasztpárt bejso vajsága tovább halad kiéleződésének ut-ján. Kétségtelen, hogy a tömeges kizára-sok, amelyeket a párt elnöksége az er-délyi szervezet javaslatára határozott el, nemesak azok között kellett nagy meg-döbbenést, akiket közvetlenül érint, ha-nem a tömegek között is. A Curentul sz-rint éppen ez a magyarázata annak, hogy Maniu újra elkodvetlenedett a pártjában való tevékenységétől és végső vissza-vonulásra szánta el magát. A Curentul szerint erre az elhatározásra azért szánta rá magát Maniu, mert az utóbbi hetek eseményei azt igazolják, hogy Vaida és Mihalache között a kapcsolatok egyre szorosabba fűződtek és Maniu szerep nél-kül marad a pártban. Az a központi bi-zottsági ülés, mely Maniu és Vaida távol-létében zajlott le, elhatározta, hogy fel-szlatja a Maniu védelmére alakult sze-mélyes gárdát, amelyben a Maniu-hívek a hivatalos pártpolitika újabb offenzívá-ját látják a Maniu-hívek politikája ellen.

A pártfegyelem — bünügyi formula

A Dimineata Vasile Munteanu tollából közli: érdekes cikke; és ebben megál-la. pítja, hogy a kizárások rendkívül komoly helyzetet teremtettek a pártban. „A pártfegyelem — írja a cikkíró — nagyon szigorú bünügyi formula lett. A pártvezetők egy része vándorhatósággá alakult át, hogy ad hoc minden ítélet-hozatal nélkül a kizárás büntetését haj-sa végre. Ilyen módussal zártak ki a párt-ból nem kevesebb, mint tizenötezer pa-rasztot. A kizárt parasztközt jóval népesebb gyűlést tartottak Temesváron, mint a hi-vatalos párt szervezet. En nem tilakozó, nem a párt jelenlegi vezetőségét alá-aknázó aktus volt. A parasztkö eljöttek Temesvárra, hogy kifejezés adjanak bi-zonyos irányú meggyőződésüknek és ezért egy másik kongresszus egyszerűen ki-zárta őket a pártból.

Szamos megyében, Nagyküküllőben és Erdély többi részén ugyanez a dolog ját-szódik le. A szervezetek a párt alapsza-bályai által számukra biztosított szabad-ságjogok értelmében határozatot hoznak, melyet másnap egy rövid és határozott hangú kommuniké köve, mely pontosan az ellenkezőjét rendel el, mint amit hatá-roztak. És ez a játék odáig ment, hogy a párt alapszabályai körül valóságos koo-fikus félremagyarázás uralkodik. Micsa Livius a helyi csoport elnökévé választot-ták, de Vaida őt nem akarja, Roman De-nes pedig Vaida parancsára lett elnök ugyanakkor, amikor négy visszautasító ha-tározat van ellene a szervezetnél.

Ami a nemzeti parasztpártban történik, mélyen árthatmas a közéletre és teljesen felborítja a politikai organizmus egyen-súlyát. Árthatmas, mert az utóbbi szank-ciók úgy, ahogyan azt elhatározták és végrehajtották, az elkerülhetetlen szakít-ás felé vezetnek.

Maniu híveinek körében olyan véle-mény alakult ki, mely teljesen fedi a Ro-mania Nouanak azt a megállapítását, hogy olyan politikai folyamat indult meg, mely bekeríti Badacsonyt. A pártvezetősé-nek határozatait úgy tekintik, mint a pártfegyelem tulzását, éppen a tizenket-tedik órában, amikor a hideg és függet-len ítéletnek kellene dominálnia.

Kolozsváron a végső kimagyarázkodás eszméje a legégetőbb problémának tekin-tető. Ez az álláspontja ma már azoknak a Maniu-párti köröknek is, amelyek eddig meglehetősen izoláltan viselkedtek ebben a kérdésben. Arról is beszélnek, hogy az erdélyi események nemcsak az erdélyi nemzeti parasztpárt helyzetét fogják be-folyásolni, hanem egyéb politikai szerve-zeteket is hatással lesznek. A Kolozsvá-ron uralkodó atmoszféra azt mutatja, hogy a Maniu-kérdés a politikai szünet alatt az egész ország területére kiterjedő nagy akcióra fog adni impulzust. Hogy milyen irányba lesz ennek az akciónak, azt nem lehet megjósolni, mert a párt volt elnöke csak az akció pillanatában árulja

el gondolatait. E pillanatban csak egy dolgot lehet tudni éspedig: Maniu ma kö-vetkezetesebb, mint valaha, politikai né-zeteiben. Olyan intranzigencia ez, ame-lyet semmi a világon nem szerelhet le. Ime az utolsó órában kapott jelenés, amely igazolja, hogy a nemzeti parasztpárt belső harca a végső határhoz ért el.

Az egyetlen döntőbíró — az idő

Még csak egy lehetőség van. Hogy a két ellenétes felfogást összeegyeztessék, akár döntőbíróssági, akár más úton, már megpróbálták és ez nem sikerült. Az egyetlen tényező, amely majd igazságot fog tenni a két fél között — az idő. Te-hát hogy Maniu is másféleképpen és Vaida meg Mihalache is másféleképpen gondolkozik, ez még nem jelent nagy ve-szélyt a pártba, különösen azért, mert tudnivaló, hogy Badacsonyan a passzív politika szelleme uralkodik és mindenki-nek meg kell hagyni a szabad meggyőző-dését. A helyzet ott súlyosodott el, hogy néhány tömegszervezetet zártak ki erő-

szakosan a pártból. És ezzel a taktikával maga Mihalache is azonosította magát. Így alakult ki a Maniu-hívek között az a nézet, hogy úgy vannak kezelve, mint a méltatlanok.

A pártvezetőség szemlegessége az er-délyi konfliktussal szemben — amit Maniu is ajánlott a pártnak — lett volna az egyetlen bölcs és békítő hatású módszer, így látják Kolozsváron. Még ma is az utolsó lehetőség arra, hogy a helyzetet megmentsék. Más nem létezik, mert csak a nem részrehajló szellem az, mely le-csendesíthet egy izgatót politikai at-moszférát.

Máskülönben a pártegység veszélyez-tetve van.

Igy szól a Dimineata cikke, mely sz-rint tehát a szakadás veszélye most már inkább kihangsúlyozott a pártban, mint bármikor. Ezzel szemben áll az Epoca c. lap értesülése, hogy két nap óta már ko-moly reményeket fűznek Maniu és Vaida kibéküléséhez. A párt végrehajtó bizott-ságának július 22-i ülése állítólag már meg is fogja hozni a békét.

Nyári táborozást rendez a zsidó-párti fiatalok számára a Zsidó Párt titkársága

Bucuresti-Bukarest, július 13. (Az Uj Kelet tud.) A Zsidó Párt titkársága rend-kívül érdekes akcióra kezdeményez, mely bizonyára kellő visszhangra fog találni a zsidópárti ifjúság körében. A Zsidó Párt Dornavairán vagy Iakobeni üdülőhelyen egyhónapos nyári táborozást rendez a párt kiképző iskolája részére. A nyaralási akció július 30-tól augusztus 30-ig tart és ez a rendkívül kellemes és hasznos nyara-lás nagyon olcsó feltételek mellett törté-nik. A résztvevői díj 1000 lej, azonkívül 60 lej a beiratkozási és 40 lej a tanul-mányi anyag beszerzési díja. Beiratkozá-sokat július 20-ig fogad el a párt, a rész-veteli összegeket előre postán kell bekü-ldeni. A résztvevők száma nem haladhatja

tul az ötvenet. A nyári táborozásban való részvételle-re a résztvevőt a helyi zsidópárti tagozat kell hogy ajánlja. Csak huszonegy éves korig lehet résztvenni. A résztvevők szá-mára kötelező, hogy a nyaralás ideje alatt tartandó előadásokat, három órát naponta meghallgat. Bizonyítania kell ezenkívül egészségi állapotát is.

Mindenkinek komplett ágyműt kell hoznia. Miután már nagyon kevés hely van, a jelentkezőket ezutal is felhívja a párt, hogy sürösen iratkozzanak be. A jelentkezés és a pénzküldemény Bucures-ti, Str. Otteni 34. szám alá, a Zsidó Párt titkársági hivatalához küldendő.

Január végéig csak halálos ítéletet hozhatnak az osztrák bíróságok a náci-merénylők ügyében

Dolfuss újjászervezett kormánya minisztertanácsot tartott. Akció a Habsburg-restaurációs elemek ellen

Bécs, július 13. Dolfuss újjászervezett kormánya minisztertanácsot tartott, amelyen a kancellár üdvözölte kormányának új tagjait. A minisztertanács letárgyalta a robbanóanyagok birtokban tartását s a merényleteket megakadályozni hivatot-

uj szigorított rendelkezéseket. Ezek sz-rint 1935 január 31-ig a bíróságok ilyen büncselekményekkel terhelt vádlottak bünpereiben csak halálos, vagy felmentő ítéleteket hozhatnak. A rendelet öt nap határidőt szab a robbanóanyagok önkén-

tes, büntetésmentes beszolgáltatásához. Egy másik minisztertanácsi rendelet el-törli az üzemi tanácsokat s intézkedik a munka rendi alapon történő megszerve-zése iránt.

A Reichspost az osztrák kormány hi-vatalos lapja konstatálja, hogy a kor-mány átalakulása végét jelenti. A náci utolsó heti működése Ausztriában való-ságos szervezett rablóvilágot teremtett. A rablókat kimélet nélkül kiküszöbölik a társadalomból.

Az angol lapok a Dolfuss-kormány át-alakulását kísérletnek tekintik a németor-szági eseményekkel elégedetlen elemek megnyerésére és egyúttal azoknak az el-távoztatására, akik a Habsburg-restauráció ért dolgoznak.

Bécs, július 13. Insterdorfban petárda-robbanásánál három személy megsbe-sült. Nyolc nemzeti szocialistát letartó-ztattak s Wöllersdorfba szállították a kon-centrációtáborba.

A macedón szervezetek teljes kiirtását jelentette be ma Gyorgyev, a bolgár diktátor

Szofia, július 13. Kimon Gyorgyev miniszterelnök tegnap délelőtt fordult első ízben közvetlenül a nyilvánossághoz és pedig egy nagygyűlés keretében. A gyűlést a szófiai Royalszínházban tartották meg abból az alkalomból, hogy megalakult a bulgáriai társadal-mi újjászülés szövetsége. A gyűlés iránt a lakosság széles rétegeiben nagy érdeklődés nyilvánult meg és óriási tömegek gyűlekeztek a színház előtti térségen is.

Gyorgyev miniszterelnök nagy poli-tikai beszédet mondott, amely tulaj-donképpen a kormány eddigi műkö-désének beszámolója volt. A miniszter elnök ismertette a pártokon felül álló kormány megalakulásának előzmé-nyeit és rámutatott arra, hogy már kezdettől fogva minden egyes kérdés-ben teljes volt az egyetértés a kor-mány és az uralkodó között. A király a kormány valamennyi ténykedését ismerte. Jóváhagyta és támogatja. Gyorgyev kimerítő részletességgel is-mertette a macedón forradalmi szerve-zetek elleni akciót és megállapította, hogy a forradalmi szervezeteket sike-rült teljesen likvidálni.

Elmondotta, hogy milyen óriási mennyiségű fegyvert találtak a mace-dón terroristáknál és utalt arra, hogy a terroriszervezetek létezése állandó veszélyt jelentett az ország számára, már csak azért is, mert nemzetközi konfliktusok csiráját hordta magában. Londonban ugyanis Bulgária szomszédai szerződésben állapították meg a támadó fél fogalmát és ezeknek a fegy-veres szervezeteknek a létezése bele-ítközött ebbe a megállapodásba.

A miniszterelnök bejelentette a par-lament intézményének reformját és közölte, hogy az új bolgár parlamentá rizmus a rendi alkotmány elvén ala-puló képviselőlet lesz. A miniszterelnök végül hangsúlyozta Bulgária feltétlen békeakarátát és annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy csakis a tartós béke biztosíthatja Bulgária bol-dogulását.

— *Diplomáciai lépések történtek Kina kormányánál Sven Hedín kiszabadítása érdekében.* Londonból jelentik: Dán és angol diplomáciai lépések történtek Kina kormányánál az elfogott Sven Hedinnel a turkesztáni ban-díták kezéből történő kiszabadítása ér-dekében.

— *Életbe lépett az olasz-osztrák szer-ződés.* Bécsből jelentik: A római hár-mas egyezmény keretében kötött olasz-osztrák szerződés július 13-án életbe lépett.

— *Madách: Ember tragédiája.* Propagan-dakiadás Zichy Mihály képeivel, 90 lej egészvászonban. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portó-költség előzetes beküldésével vagy után-vétellel.

2 Olcsó Társas-utazás 2 Palesztinába 2

Indulás Augusztus 3-ikán és Augusztus 31-ikén
Cluj — Constanta — Haifa és vissza Lei 9.550-től
fenti árban benne foglaltatik utlevél, vízum, vasut és hajó-jegy

Utlevélhez szükséges iratok: Álla-polgársági okmány, katonai bizonyítvány, 4 drb. fénykép, (legalizálva) erkölcsbizonyítvány, adóbizony-lat, sze né y az nossági igazolvány,

Jelentkezéseket elfogad a „GLOBUS” Utazási iroda CLUJ, Reg. Ferdinand 12 a „Serviciul Maritim Român” Cluj-i képviselete

Az amerikai zsidók helyzete

A newyorki „Tog” című elterjedt jiddis napilap közgazdasági szerkesztője, S. D'ingal lengyelországi tanulmányútján Varsóba érkezett, ahol a zsidó közélet vezető emberei előtt előadást tartott az amerikai zsidók helyzetéről.

Amerikában — kezdte előadását a publicista — ma úgy érzik az emberek, hogy a gazdasági krízisen túl vannak, ami forrást jelent az új, hogy normálisak az állapotok. Különböző gazdasági erők állanak harcban egymás ellen. Egyik oldalán hatalmas liberális mozgalom készült Roosevelt elnököt nagyarányú gazdasági reformok életbejuttatására, a másik oldalon viszont a nagyiparosok és nagybankárok csoportja áll, akik a krízis egész ideje alatt a legtávolabbról sem ismerték a nélkülözést. Ezek félnek Roosevelt reformjától, amely esetleg a szocializmusban végződhet. Holott Roosevelt reformjának alapvonala a munka és tőke közötti harmonia. Az eddigi életbejuttatott törvények ettől az intenciótól vannak áthatva.

Az elmúlt évben a tőke számára lehetőség nyílt az árucikkek emelésére. Ezzel szemben Roosevelt követelte a munkások főlemelését és újabb munkások alkalmaztatását. Gyakorlatban egyelőre ezt az elgondolást nem realizálták. Mindössze egy dolog történt: a kapitalisták megragadták az alkalmat, hogy emeljék az árakat. Az elmúlt évben számos árucikkek az ára száz százalékkal emelkedett. Az azonban elmulasztották, hogy beállítsanak üzemeikbe a törvény által megjelölt arányszámban munkásokat. A helyzet statisztikailag kifejezve az volt, hogy míg az árak általában 80 százalékkal emelkedtek, addig a munkásokat csak 20 százalékkal helyezték el a termelésben.

A zsidók nagy zöme Amerikában kiskereskedelemmel foglalkozik. Őket nem érintette kedvezően a roosevelti reform. Nekik nem voltak árucikszleteik, amiken kereshettek volna, ellenben drágán kellett megfizetni a frissen szerzett árut, ami nem mindenkinek sikerült a zavaros pénzügyi helyzet miatt. Mindazonáltal az amerikai gazdasági helyzetet a zsidók kedvezően nélik meg és nagy optimizmussal viseltetnek az elnök reformtervei iránt.

A zsidók politikai helyzete Amerikában valamivel egészségesebb, mint az elmúlt évben. Roosevelt ugyanis a legszabadabb állampolgárokat egyike, newyorki származású ember, aki már régebben különböző zsidó körökkel érintkezett és nem táplál semmiféle vallási vagy fajai előítéletet. Legközelebbi barátai és tanácsadói között számos zsidó van, akik beparatottak házába és akikkel soha még differenciát nem voltak.

A hitlerizmus elleni akcióban a zsidóságnak nagy küzdelme volt az Amerikában meggazdagodott „testvérekkel”. Fajdalom, de el kell mondani, hogy ők voltak az elsők, akik tiltakoztak a bojkottmozgalom ellen. Az amerikai közgazdasági emberei szintén nem akartak nyitlan kilépni, ehelyett a hallgatás politikáját folytatták. Ezt pedig tették azért, mert sok német szavazójuk van, akikkel nem

akarták elrontani a dolgukat. Amerikában ugyanis 16 millió német él és mindössze 4 millió zsidó. Ennek a kevés híján négy milliónak a szolidaritása a Hitler elleni küzdelemben fényes eredményeket produkált.

Nem törődve a gazdagokkal, kimondották a bojkottot a német árukra és ma már nincs egyetlen zsidó vagy nemzsidó áruház Amerikában, amely ne csatlakozott volna a bojkottmozgalomhoz.

A cionizmus iránt Amerikában napról napra növekedik az érdeklődés. Különösen a zsidó munkásság táboraiban és a tanuló ifjúság között. A Histradrutok érdekében sokkal eredményesebb volt az

idei gyűjtés, mint a tavaly. Egy hibája van a mozgalomnak, hogy nem nevel megfelelő vezetőket és az utánpótlás nem nagyon biztató ezen a téren. A kulturális élet is sokat szenvedett a krízis idején, minthogy Amerikában a kultúra nem olyan szükséglet, mint Európában, hanem inkább luxuscikk. Abban az arányban azonban, ahogy a krízis elmúlik, fejlődik és nekikendül a zsidó kultúra is.

A bevándorlás ügyéről szólva, D'ingal szerkesztő kijelentette, hogy az új kormányzat nem tér el elődjének irányvonalától és a bevándorlási korlátozások előreláthatólag még sokáig érvényben maradnak. A HIAS, amely eddig a zsidó bevándorlást irányította, most hogy alig akad dolga, más tereken tevékenykedik. Népkonyhákat és éjjeli menedékhelyeket állít fel zsidó munkanélküliek számára.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Uj kettős műsor. 2 film egy helyért. I. Egy boldog utazás. Operett sláger. Először Közösvárt. Premiefilm. Fősz.: Magda Schneider, Adele Sandrock. II. Robban a bánya. A filmalkotás csúcspontja. Rendező: G. W. Pabst. Német-francia háború. Gáz-támadás.

AZ OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtöktől mindenki filmje: Ave Maria, a szerelem és fájdalom szimfóniája, főszerepben: Dorothea Wieck. Németül beszélő monumentális film. Gondoskodjon idejében jegyéről!

ÉPÍTŐMUNKÁS-MOZGÓ MŰSORA:

Szombaton, július 14-én 7 és 9 órakor: Egy éjszaka anyyala. Operett film-sláger. Főszerepben: Schneider Magda, Herman Thiemig és Szőke Szakáll. Vasárnap 8, 5, 7 és 9 órakor: Egy éjszaka anyyala. Operett film-sláger.

RÁDIÓ MŰSOR

Szombat, július 14.

Bukarest. 15.40: Könnyű zene grammofonon. 19.05: Jonescu-zenekar. — 20.30: Rádiógyvetem. 20.40: Grammfón. 21: Előadás Franciaországról. 21.10: Francia zene. 21.40: Ének. 22.20: Rádiózenekar. 23.30: Zene.

Budapest. 7.45: Torna. Grammfón. — 10.45: Hírek. Felolvasás. Grammfón. 13: Haragszó. 13.05: Grammfón. 14.30: Hangverseny. 17: Ifjúsági rádió. 18: Kamarazene. 18.50: Rádiosok postája. 19.20: Postászenekar. 20: Vidám csevegés. — 20.30: Operaáriák. 21: Hangjáték. 22.40: Hírek. 23: Pataky-jazz. 24: Az Operaház zenekara.

Bécs. 21: A szegény ördög, operett. — 23.30: Táncczene. Berlin. 17: Zene. 21.13: Vidám weekend Stuttgart. 23: Táncczene lemezek. — 24: Szórakoztató zene. Róma. 21.45: Zenés komédia. Utana táncczene. Prága. 21.50: Filharmónikus hangverseny. 23: Grammfón. Varsó. 22.12: Ünnepi hangverseny a francia nemzeti ünnepre. 23: Hangosfilm-slágerek. 24.05: Táncczene.

Casa Centrala a Asigurarilor Sociala. Casa de Asigurari Sociale Cluj.

Hirdetmény

A közönség tudomására hozzuk, hogy a Casa Centrala 1934. évi 48. számú körrendelete értelmében a Társadalom biztosítási törvény I. szakaszának 4-ik bekezdése alapján f. évi július hó 1 hatállyal kezdődőleg életbelépett a magánháztartásbeli alkalmazottak (esetlegdek és eselédleányok, lakályok, dadák, szobaleányok, kapusok) kötelező betegség, baleset és aggkori biztosítása.

A fentiek figyelembe vételével felhívjuk a közönség figyelmét, miszerint magánháztartásbeli személyzetét a cluj-i Casa de Asigurari Sociala-nál a legrövidebb időn belül bejelentse. A jelenleg szolgáltatott teljesítő személyzet részére a mai nappal kezdődőleg a biztosítási könyveket és bélyegeket itt fogják kibocsátani.

A biztosítási osztályozásnál kizárólag az alkalmazott pénzbeli díjazása lesz mérvadó.

Cluj, la 12 Julie 1934. Directiunea Casei de Asig. Sociale Cluj

Az Athenaeum 60 lejes regényeinek legújabb kötete: Priestley: „A nap hőse”. A háború utáni angol irodalom legnépszerűbb írója a szerző s legmulsátságosabb, legelevenebb, legmaibb alkotása ez a regény, a botanisálta hős és a szépségkirálynő regénye. Sikere lesz, kell hogy sikere legyen! Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portóköltés (10 lej) előzetes beküldése mellett, utánvétel.

APRÓ HIRDETTÉSEK

Egyeseri kőbősnél egy nő 1 lej, vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Aláíráskorcsóknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetéseket díjazás nélkül, feligés levelet csak egy tevékenységünk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Pfisszirozást, angol, francia női ruhák készítését olcsón vállalja: Divatszalon, Piața Unirii 12., I. emelet.

Férfigyengeségeknél, székszuális zavaroknál azonnali segítség. Bizalommal küldjön válasszbélyeget „Laboratórium” Brasov, Str. Bratianu 64.

Fűzők? Melltartók? legelőnyösebben Garmid Szalonban Str. Neculcea (Korniss u.) 2. Renner palota.

Uccai balkon lakás, 3 vagy 4 szobás, teljes komforttal kiadó. Minerva Biztosító bérpalotájában, Regele Ferdinand 37.

Két szoba konyha butorozva kiadó. Cim a kiadóban.

Tárnárnó elemisták, középiskolások vizsgákra való előkészítését vállalja. Cim a kiadóban.

Pater-noster, telefonkészülék, irodabutorok költözés miatt alkalmilag eladó. Érdeklődni: Fischer faletep, Cluj.

A legízletesebb vegetárius ételek a Schwartz Ignácné vezetése alatt álló „Familia” kóser vegetárius étteremben kaphatók. Cluj, Str. Memorandum 10. hátul az udvarban. Rendkívül olcsó árak. Előnyös abonemafeltételek.

Előnyomtatás a legújabb minták szerint fehérneművárrás, kézi és géphímzés, csipkebevarrás, függöny, ágyterítő összeállítás monirozás legszébbben, legolcsóbban FISCH BÖSKE kézimunkaszalonjában Cluj, Str. Baritiu 16.

Modernül berendezett szodagyár sürgösen eladó mindenféle szükséges engedélyekkel. Domokos, Clucea, jud. Cluj.

Állami román tanítónőképzőt végzett zsidó vallás tanítónő, beszél magyarul, németül, zsidó iskolánál elhelyezkedést keres. Megkeresések „Tanítónő” jellegre az Uj Kelet kiadójába kéretnek.

Héber tanár, hosszabb praxissal, a last keres, esetleg kurzusokat vállal. Fuchs, Satumare, Tepes Voda 45.

Aki olcsón és jól akar étkezni Borszék-fürdőn az keresse fel a Hoffmann-féle szigoruan ort. kóser vendéglőjét, ahol pontos és tiszta kiszolgálást kap.

Kétkarikás főzőkemence sürgösen olcsón eladó. Schwartz, Str. Filipescu 7.

Nyaraltatás és csekély honorárium ellenében elmennék ort. zsidó uricsaládkhoz házitánitónak. Gimnázistákat pótvizsgára előkészíték. „Fiatall talmudista”.

Dusgazdag, gyermektelen, középkorú azr. urinó megfelelő férjet keres. Teljes című válaszbélyeges ajánlatokat kér Engel Jeremiás Brasov, Piața Libertatea.

Két szobás komfortos lakás, új házban, Calea Traian (Árpád ut) 9. alatt kiadó.

A csernovici héber tanítóképzőt végzett tanító egyesek vagy csoportok legújabb módszerű héber előkészítését vállalja. Sikeres eredmény garantálva. Cim a kiadóban vagy Str. Londrei 31. szám alatt Fokkovicinál.

Földi Mihály: A esábitó. A magyar irodalom élő jelesei közül kimagasló Földi Mihály izmos tehetségű alakja. Műveiben nemesak az érdekes és izgalmas mesészövés, plasztikus jellemábrázolás, hanem a gondolatok mélysége és az egész koncepció világnézeti magaslata dominál. Ragyogó szerelmi regény „A esábitó” és mégis súlyos a benne lüktető kvalitásoktól. A regény új propaganda kiadása vászonkötésben a korábbi 320 lej helyett, most 80 lejért kapható, az Uj Kelet könyvosztályában, az összeg és portóköltés előzetes beküldése mellett vagy utánvétel.

Julius 15 Vasárnap d. u. 6-kor

Schwarze Jovialis kóser ember, gyalség és a Chalkalmával, ken. A köztájából való nem egy ös ket, nem ró ségekre. Egy deobó lóm Jennie kell: jöszívü. Kevés va istennek, va nem is fog zsidóság éln. Miért fog arural, aki k zepette eljut de soha nem meglóbotgat nyára bossz készítésért. A bosszantások Mert bevall leg, kielégül amikor ma ger Mihály

Mindenek hály ur kö zstny vagy fkei. Legföb nyeket istáján. Tizenö faluról bejön a szegények csont ad — csak a bibliá mellkülöche ruhanemű, olyan dolog, szegény emb lene.

Akinék ma tudja, hogy terség. A sz fogva is dur len. Bajai n zik a legele lözse a lego Igy történ hály valami tentette őt kos záloghá

Schwarze tektiv jelen életében ne tóságok em ve és nem t nagyon eng szallott hat aki elhitte haszon nélk gátat azonb tázta a dolg berger Mihá lyettese Mar

Alljon itt ami a zsidó folyt le: Marpozan: szen csodála miért? Schwarze kozik azon hogy a Szec nemely nap nak, mint a

HIREK

„Shylock“

*

Schwarberger Mihály.

Jovialis képű, vörösés-öszes zsidó ember, gyakran lehet látni a Hittközség és a Chevra mozgalmassabb akciói alkalmával, választásokon, gyűléseken. A közéleti emberek higgadt fajtájából való, nem egy félrevonuló, nem egy összeszűgő, nem szervez kiköt, nem robbant, nem törekszik tisztaságra. Egyszerű, talpig zsidó — ködébe lómahéve — ahogy zsidóknak lennie kell: tárgyilagossá, készséges és jószívű.

Kevés van ebbőla fajtából, de hát istennek, van belőle. Nem veszték ki, nem is fogják kivésni. Amíg csak a zsidóság élni fog.

Miért foglalkozom én most ezzel az urral, aki közhasznú tevékenysége közepette eljutott már az ötvenes évekhez, de soha nem kezdte, hogy a saját meglobogtassa a nevét? Most is bizonyára bosszankodni fog ezért a kisser kesztésért, de noha utódom az egyéni bosszantásokat, ezt boldogan csinálom. Mert bevallom, ritkán volt olyan meleg, kielégült, büszke félórám, mint amikor ma meghallottam Schwarberger Mihály ur esetét.

Mindenekelőtt: Schwarberger Mihály ur középpolgár. Háza van, kisényi vagyona és nincsnek gyermekei. Legfőbb kedvtelése, hogy szegényeket isápol a maga különös módján. Tizenöt-tizenhat év óta, amióta faluról bejött Kolozsvárra, úgy segít a szegényeken, hogy kamatmentes kölcsönt ad — zálogra. A zálog azonban csak a bibliai törvények megfelelően mellőzhető cikk lehet, tehát sem ruhanemű, sem ágygarnitúra, sem pedig olyan dolog, aminek hiánya miatt a szegény embernek nyomorognia kellene.

Akinek már volt dolga szegényekkel, tudja, hogy mit jelent az ilyen mesterség. A szegény ember helyzeténél fogva is durcás, ravaszkodó, kielégítetlen. Bajai miatt sokszor megfélemedik a legelemibb morálról és vált mellesze a legesunyább dolgokra készletű.

Igy történt, hogy Schwarberger Mihály valamelyik „kuncsaftja” feljelentette őt a rendőrségen, hogy titkos zálogházat tart fenn.

Schwarberger ur lakásán négy dektív jelent meg. A háziur, akinek életében nem volt dolga a büntető hatóságok emberével, kétségbe volt esve és nem tudott szóhoz jutni. Nem is nagyon engedték, mert nem volt a kiszállított hatósági emberek közül egy, aki elhítte volna neki, hogy minden haszon nélkül vállal illyesmit. A vizsgálat azonban minden részletben tisztázta a dolgot. Így került Schwarberger Mihály a büntügyi osztály helyettese Marpozan kapitány elé.

Álljon itt részlete a párbeszédnek, ami a zsidó és a rendőrkapitány között folyt le:

Marpozan: Nem értem a dolgot, egészen csodálatos, amit maga csinál. És miért?

Schwarberger: Miért nem csodálkozik azon a mindennapos jelenségen, hogy a Széchenyi tér szegény boltosai némely napon többet adnak koldusoknak, mint amennyi a napi bevételük.

Sör, bort, jó vacsorát

Bérczi-nél az „OSTENDE”-ben

a Magyar Színház mellett
Megnyitlik ma, szombat este

Marpozan: Mégis, miért csinálja? Hisz talán a tulvilági jutalomban??

Schwarberger: A tulvilág különös dolog, senki nem jött vissza, hogy referáljon róla. De mondok önnek valamit, kapitány ur. Vannak szegény emberek úgy, akik sorsjegyet vásárolnak, mert azt hiszik, hogy megütik a nyereményt. Neki egy sorsjegye van és az a reménye, hogy a szerencse kerék sok százezer számból éppen az övét fogják kihúzni. Az én esetemben csak két sánsz van: vagy van tulvilág, vagy nincs. Miért ne tegyem fel az egyik számot az ötvétszázalékos esélyre.

A vagyonos zsidóknak általában Shylockot látnak azok, akik leginkább az antiszemita propaganda révén ismerkednek meg velünk. Nem mondom, vannak Shylockjaink. Mindenfelé. A politikában az üzleti és magánéletben, a különböző fórumokon.

De vannak Schwarbergerjeink is. (sz. i.)

Klein Eliahu negyedszázados működési jubileuma. A kolozsvári zsidó ifjuság körében akció indult meg, hogy Klein Eliahu huszonöt éves működési jubileumára ünnepséget készítsen elő. Klein Eliahu valóban a zsidó pedagógusok legelőn haladt Kolozsváron, mint a kolozsvári Tarbut liceum héber nyelv és irodalom tanára, egész héber kulturájú generációt bocsátott ki szárnyai alá és páratlan lelkes, alapos munkával folytatta ezt a munkát az iskola megszüntetése után is. És az a munka, amelyet a galuhi reménytelenségében élő zsidók felvilágosításáért és a teremtő munkához való visszavezetéséért tett, az erdélyi zsidóság történelmi alakjává avatja. Klein Eliahu már a pozsonyi jesiva falai között is a nemzeti ujjászületés lelkes híve volt és a rabbiváavatás után a nemzeti zsidó munka egy nagy utörövel szaporodott. Klein Eliahu a héber szó és az új zsidó szellem pionere. Ha nem Erdély, hanem valamelyik nagy zsidó centrum vagy éppen Erec Jisráél kapta volna ezt az odaadó harcra, a negyedszázados pedagógiai munkának talán más körülmények között élvezné a gyümölcsét. Klein Eliahu jubileumát melegen fogadják az egész zsidó közvélemény és az ifjusági frakciók, politikai pártállásukra való tekintet nélkül, részt fognak venni a rabbi tiszteletére rendezendő ünnepségen.

Eljegyzés. Weiner Monika Satmar és Simon Miksa Cluj jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Aca de Barbu koncertje az Ujságíróklubban. Zsufolt ház előtt ünnepelte az Ujságíróklub hallgatósága esütörtökön este Aca de Barbut, ezt a csodálatos lelki-összetételű, nagyvonalú és nagy tudású művészasszonyt. Operaáriákat és dalokat énekelt az énekművészet és előadóművészet tökéletességével. Nem is tudjuk, hogy hangjának izzó fényét, vagy előadásának könnyeket fakasztó melegségét, vagy énekművészetének kulturáját dicsérik meg jobban. Aca de Barbu a kivételesen gazdag összetételben egyesül a szív és kultúra s az énekhang fizikai szépsége, amelyek által a legújabb, zavarlatlan és makulátlan művészi produkció és mélyhatású élmény születik meg. Az operaáriákban szenvedélyének és drámaságának hevét, a dalokban pedig lírai ellágyulásait és a zenei gondolatok lelkével való pompás harmóniáját tapasztalhat meg a közönség. A zongorakíséretben méltó partnere volt a kitűnő Boskovics Sándor.

Uj cionista helyesoprotok alakulása Rastolica. Holdengraber Izidor a ghimesi helyesoprot volt titkára az elmúlt hónapban Rastolictára költözött át, ahol azonnal felvette a cionista munkát. Az előzetes tárgyalások eredményeképpen június 30-án igen látogatott közgyűlés keretében megalakult a helyesoprot a következő vezetőséggel: Diszelnökök: Farkas Izsák és Heller Izsó. Elnök: Heller Tonia asszony. Alelnökök: Farkas Izsák-né, Löwy Blanka asszony és Büchsen-spänner Oszkár. Titkár: Büchsen-spänner Emil. Pénztáros: Boskovicsné. KKL biztosok: Boskovits és Sternné. KH biztosok: Polatschek és Klármanné. Ellenörök: Holdengraber, Ganz és Szabóné. Kulturbizottság: Holdengraber, Klármanné, Roskovits és Farkas D. Az E. Zs. N. Sz. központi irodája felvette a kapcsolatot az új helyesoprot vezetőségével és annak munkájától szép eredményeket vár. — Zilah. Az évek óta inaktív helyesoprot az elmúlt hetekben tartott előzetes megbeszélések alapján, július 15-én tartja alakuló közgyűlését. Kétféle van arra, hogy a most alakuló helyesoprot működése révén, Zilah jsmét szép és eredményes cionista munkát fog végezni.

Revolvers rablótámadás a radauci állomás pénztára ellen. Bukarestből jelentik: Tegnap este a radauci állomás pénztáránál megjelent egy eddig ismeretlen és jégylt kért. Amikor Predan pénztáros megfordult hirtelen revolvert rántott és ki akarta üríteni a kasszát. Véletlenül arra ment egy rendőrtisztviselő, ki az állomás épületében teljesített szolgálatot és felismerte a helyzetet, megadásra szólította fel a banditát, aki azonban revolvertűzzel felelt. Tűzharc keletkezett és a tumultusban a banditának sikerült elmenekülnie.

Július 20-án kezdik meg működésüket az adófelbebeszési bizottságok. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium közzétette az adófelbebeszési bizottságokhoz, amelyekben összehívja a fellebbezési adóbizottságokat, amelyek július 20-án kezdik meg működésüket.

A lugosi Wizo gyermek mesedélutánja. Folyó hó 8-án tartotta meg a lugosi Wizo ezévi gyermek-kertünnepét. A zsidó hittközség udvarán az igen szép számú közönség előtt öt órakor vette kezdetét az ünnepély, mely a következő programból állott: Prölög: Salinsky Lisl. Hópehely tánc: Deutsch Evelin, Neumann Jutka, Reiss Sári, Heau Margit, Burtea Eli. Grieg: Albumblatt zongorán előadta Gál Lili. Blauer Prinz Marchenspiel: Dreihlinger Gyuri, Türkl Bandi, Kirschner Hansi, Neumann Teddi, Salinsky Lisl, Walland Klári, Hermann Jutka, Gál Lili, Merkle Edit, Grünberger Manci és Jöli. Harci tánc: Fischer Magda, Schönwald Panni, Ringelspiel: Énekelte Walland Klári, táncolták: Salinsky Lisl és Dreihlinger Gyuri. Wiener Valzer táncolta Vértés Évi. Bortkiewitz: Serenáde. Zongorán előadta Fischer Magda. A telefon: Tréfás jelenet, előadták: Lakner bácsi: Iritz Klári, inas: Kurtág Gyuri. Perzsa vásár: Táncolták: Neumann Teddi, Türkl Bandi, Marsi Laci, Kirschner Hansi, Walland Klári, Merkle Edit, Burtea Lili, Singer Lia, Brottmann Helén, Hermann Judit, Branch Rudi, Waldner Jutka, Biedermann Laci, Zimmermann Hedi, Held Margit, Deutsch Evelin, Földvári Kornél, Klein Jutka, Grün Egon. A közönség nagy lelkesedéssel és szeretettel ünnepelte az apró szereplőket és az egyes számokat oly nagy tüsssal honorálta, hogy némelyiket meg kellett ismételni. A táncszámok betanítása Szücs Nusi és Singer Eli táncatanárnők érdeme. A zongorakíséretet Iritz Arminné látta el.

Herzl Tivadar emlékünnepély Brassóban. Szépszámú és előkelő közönség töltötte meg zsufolásig az árvaházecsal tanácstermet, ahol a Zsidó Nemzeti Szövetség helybeli csoportja méltó keretek között nívós műsorral ünnepelte a hallhatatlan vezér halálozási évfordulóját. Herzl életrajzi portréja díszíti a terem, mely előtt két chaluca áll ort. Felhangzik az orgona bugó hangja és Arányi Imre mesteri vezetése mellett a vegyes kar gyászdalet ad elő. Majd Előpatáki L. és Füredi P. héber, illetőleg magyar nyelven elmondott prólogjai vezeték be a műsort. Stammler Henrik főkéntor kóruskisérrettel „Elmolu rachmin”-ja csal könnyeket a hallgatóság szemébe. Gál Manci román nyelven előadott költeménye után Seidler G. a helybeli zsidó iskola tanítója mond magasan szárnyaló és mélyérzésű emlékbeszédet Herzl Tivadarról. Emeli az est nívóját Bárdi Teréz és Forgách Sándor az itt időző Magyar Szintáruulat két jeles művésznék Menase, Csermely, Halmágyi Mária és Bihali hatásosan előadott költeményei. Különösen Bárdi Teréz ér el nagy hatást Bihalinak „Oh vegyél szárnyaid alá” héberül is elmondott költeményével. Becker Miki az ifjú cionisták vezére „Mit jelent nekünk Herzl” címen elmondott szavai a jelenvotakra nagy hatást értek el. — Az itt időző Djaim bukaresti spanyol főhercebi szől néhány szót az ifjusághoz héberül és annak a reményének ad kifejezést, hogy rövidesen minden ifju a héber nyelvet fogja elsajátítani és akkor egy ilyen emlékünnepélyen a méltó ünnepést az fogja adni, ha azon csak héber nyelven elmondott beszédek fognak elhangzani. A közönség a Hatikvát álva énekelte végig, majd mindenki egy kellemes emlékek gazdagodva távozott haza. (S.)

A Bész Jákob ezuton értesíti az igen tisztelet hölgyeket, hogy rendes heti fagy-látdélutánjait, a gyásznapokra való tekintettel egyelőre megszünteti.

Aki friss és egészséges akar lenni és el akarja kerülni, hogy kemény legyen a széke, emésztése meg legyen zavarva, folyton fájjon a feje és bőre tele legyen mindenféle pattanással, az igyek hetenként egyszer-kétszer reggelizés előtt egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet.

Diplomáciai jegyzékváltás Anglia és Norvégia között a norvég partvidéki halászat akadályozása ügyében. Londonból jelentik: Norvégia és Anglia között diplomáciai jegyzékváltás folyik a norvég partvidéki halászat akadályozása ügyében. Edon főpecsétőr kijelentette, hogy Anglia hadihajókat fog kisérrettül adni halászhajói személyzetének biztonsága védelmére, ha nem jön létre megegyezés Norvégiával.

Elmaradnak az idei őszi francia hadgyakorlatok. Párizsból jelentik: Az idei őszi francia nagygyakorlatok taktikai okokból elmaradnak. Egyes hadosztályok meg fogják tartani külön hadgyakorlataikat.

Az erdélyi fiatal írók táncsal egybekötött műsoros délutánja. Vasárnap a Szamosujvár melletti Kérfürdőben az erdélyi fiatal írók műsorral egybekötött kerti mulatságot rendeznek, melyre meghívják az érdeklődők közönséget. A műsoron a kolozsvári és erdélyi fiatal írók és művészek: Gál Baba, Rimóczy Viola, dr. Kovács József, Szabady László, Nemes Ferenc, Flórián Tibor, Szefeddin Szefket bey, Nedecky Terenc, Claude Romano, Tebán János, stb. szerepelnek. Indulás vasárnap reggel 8 órakor a Katona gőzsütöde elől (C. M. Foch 14.). Autóbussz menettérrel jegy 40 lej. Jelentkezni: Katona főüzlet, telefon 90.



a legjobb védő fertőző betegségek ellen

Julius 15 Vasárnap d. u. 6-kor

Nemzetközi mérkőzés



HAKOAH (B é c s) HAGGIBBOR

HAKOAH (B é c s) ROMANIA

a városi sporttelepen



Julius 17 Kedd d. u. fél 7-kor

UJ KELET Legújabb hírek

Két merényletet követtek el június 30-ika előtt Hitler ellen

(Elsődali cikkünk folytatása)

san csökken. A német nagyvállalatok egy re nehezebben tudnak nyersanyagot beszerezni és ennek is tulajdonítható a német ipar exportjának állandó esőkkenése.

Egyidejű jelentés szerint a birodalmi kormány már elkészítette tervezetét az élelmiszerjegyek bevezetésére. Berlinben, Lipcsében, Kölnben, Münchenben és a többi német nagyvárosokban a kormány nyomdákban

szigorú titoktartás mellett már a múlt héten megkezdtek a különböző színű élelmiszerjegyek kinyomtatását.

Egyes információk szerint azonban az élelmiszerjegyek kibocsátására csak a nyárvégén kerül majd sor, a kenyér és lisztjegyeket azonban valószínűleg már előbb is be fogják vezetni. Abból a körülményből tehát, hogy már most kinyomtatják az élelmiszerjegyeket, arra lehet következtetni, hogy a kormány fel akar készülni a könnyen bekövetkező élelmiszerhiányra.

Különösen a vaj és margarin drágult meg az utóbbi napokban erősen. Berlinben egy kiló vaj már kétszer annyiba kerül, mint a francia fővárosban.

A német birodalom gazdasági frontján éppoly bizonytalanság uralkodik mint a belpolitikában.

A márka a nemzetközi börzéken erősen ingadozik. Külföldi jegyzése bizonytalan. A külföldi vállalkozók éppen ezért a legnagyobb tartózkodást tanúsítják és nem akarnak fizetéseket eszközölni még a Sperr-, vagy Regiszter-márkakkal sem.

A főcmenekülés jelei egyre erőteljesebben mutatkoznak.

A részvények az utóbbi napokban 10-12 százalékos értékcsökkenéssel cseréltek gazdát. Németországban a külföldre utazóknak már csak igen kisösszegű pénzkivittelt engedélyeznek, rendszerint csekkben és ezüstpénzben.

A Reichbank már több hónapja figyelmeztette a külföldi bankokat, hogy a nagyobb címletek, különösen az ezermárkások illegális uton hagyták el a német határt. Ma a helyzet, hogy külföldön már nem veszik át az ezermárkás bankjegyeket és hemsokára hasonló sorsra jutnak a százmárkás címletek is.

A „Der Morgen“ című bécsi lap hasábján a németországi események egy szemtanúja, nemzeti szocialista vezéregyhénység nyilatkozik a múlt napok keliszatáiról. A lap megállapítja, hogy a véres események Hitlernek a június 30-ai előtti jelenségekkel szembeni izgatottságának és féltelmének tudhatók be. Ez a féltelm valóban indokolt, mivel Hitler ellen a zen dűlés leverését megelőzőleg, két rendben kíséreltek meg merényletet.

Egyiket Scheirfheidendél, Berlin mellett, Göring feleségének újbóli elhantolása alkalmából, a másodikikat Estend közelében akkor, mikor a kancellár egyik munkatársa bort vizsgálta felül.

Mindkét merénylet alkalmával a kancellár csak a véletlen folytán menekült meg a haláltól. Mind a két esetben kétséget kizáróan bebizonyosodott, hogy a merényletök a nemzeti szocialista katonai alakulatok tagjainak sorából kerültek ki. Hitler látta, hogy áruókkal van körülveve és idegessége tetőfokra hágott. Ezzel magyarázhatók a véres események.

Ezeket mondja a „Der Morgen“ informátorának kijelentései alapján.

Néma fűntetés az agyonlőtt katolikus vezér temetésén

Bécs, július 13. Magánforrásokból eredő híresztelések szerint a napokban volt Clausner Erik dr. belügyminiszteri tanácsos, katolikus vezérférfiúnak lelki üdvéért a rekviem. A gyászszertartást nagy tökében tartották, se meghívót, se sajtóközleményt nem volt szabad kiadni, még is megrázó tüntetés jellege volt annak a ténynek, hogy a katolikus székelyház minden talpalattnyi helyét elfoglalta a fekete ruhás közönség, több mint három ezer ember.

A katolikus akció politikailag szereplő egyéniségei, Papan és Rübenach miniszter nem jelentek meg. Külföldi lapok a rekviem kapcsán beható cikkeket írnak arról.

hogy a németországi katolikus közvélemény, ha némán is, de forrong.

A Temps berlini jelentés alapján azt a hírt hozza, hogy Frick belügyminiszter a birodalmi kormány nevében és Hess a nemzet szocialista párt megbízásából föl keresték Barcs dr. berlini katolikus püspököt, bocsánatot kértek Clausner kivégzéséért, amely félreértés következménye volt és a kivégzett katolikusok elhamvasztásáért, amely alantass közegek tulbuzgalmából történt.

A bajor katolikusok sorában még nagyobb az ingerültség, mint Berlinben, mert az itt kivégzettek legnagyobb része katolikus volt és Faulhaber bíboros élete még ma is veszedelemben forog.

Különös elkéséredéssel beszélnek dr. Kahr volt miniszterelnök haláláról, akit hosszú kínzás után félig agyonverve társítottak le a rendőrség lépcsőházában, ahol nagy kínok között halt meg. Holttestét egy pocolyába dobták. Bajorország területén felelőtlen életem még mindig elűntetnek katolikus személyiségeket. Ez Németország több más helyén is történiik. Essenben írókat és tudósokat, akik közmművelődési egyesületek élén állottak, ismeretlen helyekre hurcolták el.

tenek. Ugyszintén valótlanak a liberális párt vezetőségében való változásokról szóló hírek is.

A párizsi lapok továbbra is foglalkoznak Tatarescu párizsi látogatásával és dícsérő cikkeikben kiemelik a miniszterelnök személyiségét, szerepét a kül- és belpolitikában. A Paris Soir és a Journal des Debats megállapítják, hogy a látogatás épp úgy a francia-román barátság megerősítésére szolgál, mint Barthou bukaresti látogatása. Megállapítják a lapok a miniszterelnök nagy felkészültségét, amellyel ujja tudta szervezni kormányát Ducea meggyilkolása után. Tatarescu hasznos közreműködést fejtett a békés együttműködés politikája érdekében és támogatja Románia kitűnő államférfiát, Titulescut, aki bátor kezdeményezéséből oly jelentős eredmények születtek mint a kisantant konzolidálása a Szovjetekkel való kapcsolatok felvétele, a támadófél definíció-jához való csatlakozás és a Balkán-paktum.

Tatarescu egyébként hétfőn este elutazik Párizsból és szerdán érkezik meg Bukarestbe.

Anglia percnként 213 fontot költ a jövő háborúra

Allamtanácsmondott a francia kormány köszönetet Barthounak

Páris, július 13. Az Elyséeben Lebrun elnök jelenlétében államtanács volt, amelyen Barthou beszámolt utjainak eredményeiről. Az államtanács köszönetét fejezte ki a francia külügy miniszternek. Foglalkoztak ezután az 1937-ben rendezendő világkiállítás ügyével, majd megállapították az őszi törvényhatósági választások időpontját, amelyet szeptember 14-re és 20-ra tüzték ki.

Egyidejű jelentés szerint Párizsban augusztusra várják a szovjet népszövetségi belépésére vonatkozó beadványa beérkezését. Oroszország felvétele után az összes költségek 8 százaléka megfelelő összeget fogja évenként népszövetségi tagdíjban fizetni.

Augusztusra várják a Szovjetnek a Népszövetségbe való belépésére vonatkozó bejelentését

Allamtanácsmondott a francia kormány köszönetet Barthounak

Páris, július 13. Az Elyséeben Lebrun elnök jelenlétében államtanács volt, amelyen Barthou beszámolt utjainak eredményeiről. Az államtanács köszönetét fejezte ki a francia külügy miniszternek. Foglalkoztak ezután az 1937-ben rendezendő világkiállítás ügyével, majd megállapították az őszi törvényhatósági választások időpontját, amelyet szeptember 14-re és 20-ra tüzték ki.

Egyidejű jelentés szerint Párizsban augusztusra várják a szovjet népszövetségi belépésére vonatkozó beadványa beérkezését. Oroszország felvétele után az összes költségek 8 százaléka megfelelő összeget fogja évenként népszövetségi tagdíjban fizetni.

Sir John Simon az alsóház ülésén ismertette Barthou londoni tárgyalásainak anyagát

London, július 13. Az angol alsóház mai ülésén a külpolitikai vitában sir John Simon angol külügyminiszter nagy jelentőségű expozé mondott, amelynek keretében ismertette többek között a Barthou angliai látogatása alkalmával folytatott eszmecsereket szereplő keleti biztonsági rendszer megalkotására vonatkozó francia javaslatokat. Az angol külügyminiszter rámutatott arra, hogy Anglia a locarnoi kereteken túlmenő kötelezettségeket nem kíván vállalni ugyan, de jóakaratu támogatásban részesít minden békét biztosító egyezménytervezetet, amely közelebb viheti a világot a leszerelési meg egyezéshez és a biztonság állapotához. Remélhető — mondotta sir John Simon — hogy a regionális szerződészek kötésére irányuló francia-orosz terv Európa keletén meg fogja teremteni a szükséges biztonságot.

Francia részről felajánlják a csatlakozás lehetőségét az összes érdekelt országoknak, tehát a regionális egyezmények rendszere csatlakozás esetén Németország biztonságát is szolgálja.

A javaslatok jelentőségét ezek szerint semmiképp sem lehet lebecsülni. Általános figyelem középpontjába jelentette be az angol külügyminiszter, hogy az olasz kormány diplomáciai uton tudatta Angliával, miszerint teljesen azonos álláspontot foglalt el a locarnoi egyezmény egyik garatálójának minőségében Angliával s a francia-orosz tervvel kapcsolatban csak az az igénye, hogy az egyenlőség elvének elismerésén alapuljon. Nztosítsa a teljes kölcsönösséget és utat mutasson a fegyverkezések csökkentéséhez. Ez esetben a keleti regionális egyezmények rendszere betöltheti azt a hivatást, amelyet a hatalmak attól várnak.

Ujra Gogának a kormányba való belépéséről beszélnek

Liberális körökben cáfolják a hírt. A francia sajtó Tatarescu párizsi látogatásáról. Szerdán hazakerkezik a miniszterelnök

Bucuresti-Bukarest, július 13. (Az Uj Kelet tud.) A bukaresti sajtót most tanában újra érdekes hírek járják be, mely szerint a kormány átszervezése küszöbön áll. Eleinte arról beszéltek, hogy a liberális párt hozzájárulásával néhány új pártmber kerül a kormányba, de aztán

tartotta magát az a hír is, hogy Goga Octavian lép be a kabinetbe. Ugyanakkor politikai körök azt is állították, hogy Tatarescut a liberális

párt elnökévé proklamálják, ami a Dinu Bratianuval való teljes szakadás hoz vezetne. A Dimineata szerint az átszervezés augusztusban történné meg.

Ezeket a híreket a Liberális sajtó élesen cáfolja. A Rador liberális körökből kapott értesülése alapján kategórikusan megcáfolja a kormány átszervezésével kapcsolatos híreket.

amelyeket tendenciózusoknak minösi-

Az angol légihaderő eastchurchi repülőbázisához beosztott oxfordi egyetem repülőraj eddig 240 katonai repülőt képzett ki. Ezek 15.000 órát repültek komolyabb baleset nélkül. A raj repülőgyakorlatai a eastchurchi repülőtéren reggel 5-től délig tartanak és négy tagjának saját repülőgépe van.

A Blackburn légiforgalmi társaság új hatmotoros utasszállító repülőgépet épített, amely 50 utast vihet magával. A hat motor mindegyike 650 lóerős lesz. A gép hasonlítani fog a Short óriásrepülőgéphez, amelyet legutóbb kísérleti célokra építettek.

A birminghami háborúellenes kiállításán közzétett számítások szerint Anglia percnként 213 fontot költ a jövő háború előkészítésére.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Nyomda, Cluj, Strada Barón I. Pcs 11. Telefon: 8-77.

Cenzurat

Taxa postală plătită în nr. No. 224713

16. Telefon: Havonta 118. Évre 698. egy földre: Havo félévre 12. egy detének díjaz KELET" az asidóság egy keink utánn rás megjelöl

Hitler a külpol

A szabac

Berlin, július zott, még pedig zásoknak tőkél kevés farsadása na konstruálás tartalmát, am hiven, most is góktól. A kane met nép egyse maga erősítet a nép többsége Ha a kancellár Németországba többsége kiábr rogeresztel.

Saját szávaiv fenyegető népelejté venni" — be, hogy ez a szágban megke basztikus és el het gátat emel Hitler négy roza be a geit, tehát Ismert frazeol ellenfelekkel, ama állításokt uralma óta né zett vissza a

Ezután legy moszkolódó szá szédének eme arra az elége ellen saját táb dett és még ha ni.

Azt állítottak, meg akarták e toság haálós e te a kancellár,

Hitler

— Képviselő fia! A birodal Göring elnök nekem lehetővé sam a német ny ívek történelm moru, mint ny lesznek. Ember ság keletkezett mely megsemm volna. Hihetetlen az eseményekre von bizonyos ban.

— Elhíhetik, a magam sorsá punk jelenének jät. 1933 január daságilag rende melyet éppen nyilvánítottak, problémák előt reltük megoldás megoldottak. A tuk az egysege az állampolitika lyozni, hanem bomlásnak kell